

OBSAH ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY TNK 136 DOPRAVNÍ TELEMATIKA ZA ROK 2004

Závěrečná zpráva o činnosti TNK 136	Prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc.
Informační servis v roce 2004	Mgr. David Bárta
Elektronické zpracování a výměna dokumentů (Databáze norem a internetové stránky)	Mgr. David Bárta
Slovník CEN/TC 278 Dopravní telematiky (Rozborový úkol)	Mgr. David Bárta
Finanční zpráva o řešení projektu v roce 2004	Ing. Věra Vrtěnová
Návrh finančního plánu projektu na rok 2005	Ing. Igor Večerka
WG 1 Elektronické vybírání poplatků	Dr. Ing. Miroslav Svítek
WG 2 Systémy řízení dopravy nákladů a vozového parku	Ing. Ivan Fencel
WG 3 Veřejná přeprava osob	Ing. Stanislav Barták
WG 4 Dopravní a cestovní informace	Ing. Jiří Štefan
WG 7 Geografické datové soubory	Ing. Ludmila Rusová
WG 8 Silniční dopravní data	Ing. Petr Mahdal
WG 9 Vyhrazené spojení krátkého dosahu	Ing. Tomáš Juřík
WG 10 Silniční vozidla – Rozhraní člověk-stroj	PhDr. Vlasta Rehnová
WG 12 Automatická identifikace vozidel a nákladů	Ing. Petr Bureš
WG 13 Architektura systémů	Ing. Ivan Fencel
WG 14 Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel	Ing. Martin Pajer

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI

TNK 136

Prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc.

Výroční zpráva předsedy technické komise TC136 za rok 2004

Organizace komise TNK 136 „Dopravní telematika“

Na základě doporučení Ministerstva dopravy byla z činnosti TNK 51 oddělena samostatná komise TNK 136 „Dopravní telematika“. Ustavující schůze se konala 4. března 2003 a od té doby komise vyvíjí samostatnou činnost.

Oproti původnímu zaměření výhradně na standardizaci v rámci evropské CEN je do činnosti TNK 136 zahrnuta i světová standardizace ISO v TC204.

Organizace práce

Za zásadní lze považovat pravidelné organizování schůzek celé komise a to čtyřikrát ročně. Je to nutné vzhledem k velkému rozsahu projednávaných dokumentů a také proto, že je vytvořena platforma pro výměnu informací mezi členy komise. V letošním roce zaslal sekretariát 145 dokumentů a projednává se (je aktivních) stále více než 100 norem.

Letošní zasedání se konala:

- 11. března 2004 (před zasedáním CEN v Kodani)
- 6. června
- 2. září 2004 (před zasedáním CEN v Paříži)
- 4. listopadu 2004

Jarní a podzimní zasedání je tradiční přípravou na plenární zasedání CEN. Zde předkládají gestori své náměty a návrhy, které jsou pak tlumočeny jako pozice naší republiky na plenárním zasedání. Zimní zasedání je přípravou na zpracování bilancí za uplynulý rok.

Velmi se osvědčil konzervativní program zasedání, kdy jsou vždy a ve stejném pořadí řešeny následující otázky:

- Shrnutí a diskuse připomínek dokumentů CEN, ISO v uplynulém období;
- Prezentace a komentáře ke všem došlým dokumentům sekretariátů CEN a ISO;
- Revize plánu výjezdů a komentář gestorů z výjezdů;
- Informace ČNI o zařazení nových norem do Věstníku;
- Informace na webu a publikační činnost;
- Prezentace aktivit pracovních skupin (pokud došlo ke změnám).

Vzhledem k rozsahu práce a rozsahu standardů, čítajících běžně stovky stran, se činnost stále více odvíjí i v národních aplikačních týmech (NAT). Kromě vzájemné informovanosti je předností činnosti v NAT i kolektivnější rozhodování o akceptaci či připomínce ke standardům.

Financování je upraveno smlouvou mezi MD ČR a SILMOS. Smlouva zajišťuje a podporuje činnost gestorů, včetně výjezdů a dále řeší informační servis a další agendu. Číslování dokumentů se provádí dle metodiky SILMOS.

Z jednání jsou pořizovány záznamy, které jsou pravidelně rozesílány všem členům komise.

Aktuální složení komise

Předsedou komise je prof. Příbyl a tajemník p. Škrdle. Agendu sekretariátu převzal za Silmos mgr. Bárta a za ELTODO EG ing. Pliška. Aktuální seznam členů je v následující tabulce:

Předseda Příbyl Pavel, prof. Ing., CSc.	ELTODO EG, a.s.
Tajemník Škrdle Jan	ČNI
Členové	
Pliška Zdeněk, Ing.	ELTODO EG, a.s.
Štefan Jiří, Ing.	ELTODO EG, a.s.
Tichý Tomáš, Ing.	ELTODO EG, a.s.
Večerka Igor, Ing.	SILMOS, s.r.o.
Bárta David, Mgr.	SILMOS, s.r.o.
Urban Karel, Ing.	Ministerstvo dopravy
Tichý Lubomír, Ing., Csc.	Ministerstvo dopravy
Prediger Evžen Ing.	Ministerstvo dopravy
Svítek Miroslav, doc. Dr. Ing.	ČVUT v Praze, Fakulta dopravní
Bureš Petr, Ing.	CEDA
Kovanda Jan, prof. Ing., Csc.	ČVUT v Praze, Fakulta dopravní
Hradecký Luděk, pplk. Ing.	Ministerstvo obrany 1200
Veiner Zdeněk, Ing.	Čap, certifikační institut ČAP
Hojka Milan, Ing.	ZetTel, s.r.o.
Rusová Ludmila, Ing.	TRANiS, s.r.o.
Pajer Martin, Ing.	Cebia, s.r.o.
Juřík Tomáš, Ing.	CROSS Zlín, s.r.o.
FencI Ivan, Ing.	Centrum dopravního výzkumu
Rehnová Vlasta, PhDr.	Centrum dopravního výzkumu
Mahdal Petr, Ing.	ŘSD
Barták Stanislav, Ing.	MORACON

Tab. 1: Aktuální stav členů TNK 136 (listopad 2004)

Významná zasedání CEN TC278 a ISO TC204

Jarní zasedání Kodaň - CEN

Zasedání se konalo na Dánském standardizačním institutu severně od Kodaně ve dnech 25 - 26. 3. 2003. Program zasedání byl následující:

- 25.3 ... 26. zasedání vedoucích pracovních skupin (Convenors meeting)
- 26.3 ... 32. plenární zasedání (Plenary meeting)

Za Českou republiku se zúčastnil obou zasedání Prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc. (Eltodo EG a ing. Karel Urban (MD).

Plenárního zasedání se účastnilo 39 delegátů. Některé národní delegace byly zastoupeny až čtyřmi členy delegace (D, NL). Za velmi potřebné se stále více jeví harmonizace s dalšími mezinárodními organizacemi, a proto se plenárního zasedání účastnil reprezentant ETSI p. Ochel, a zástupce sekretariátu ISO/TC204 p. Rowell, zástupce sekretariátu ISO/TC22 pí. Cheynet a také p. Williams, zodpovědný za koordinaci s ISO/IEC/JTC1/SC31.

Podrobná zpráva ze zasedání je v Příl. 1.

Podzimní zasedání Paříž - CEN

Zasedání CEN/TC278 se konalo v konferenčním centru FIAP. Centrum je umístěno téměř středu Paříže, snadno dostupné veřejnou dopravou – metrem, autobusy či příměstských vlakem. Ubytování bylo zajištěno v blízkosti centra severně od místa jednání, cca 15 minut jízdy metrem.

Jednání bylo dvoudenní a probíhalo ve dvou vzájemně oddělených blocích:

- 16. 9. 27. zasedání vedoucích pracovních skupin (Convenors meeting)
- 17. 9. 33. plenární zasedání (Plenary meeting)

Za Českou republiku se zúčastnil obou zasedání Ing. Zdeněk Pliška (ELTODO EG, výkonný tajemník TNK136). Ing. Pliška byl jmenován ČNI jako zástupce ČR na doporučení Ministerstva dopravy. *Prof. Příbyl měl kolizi termínů díky významné konferenci v Petrohradu věnované bezpečnosti dopravy, kde měl vyzvanou přednášku.*

Jednání konvenorů se účastnilo přibližně 15 delegátů. Plenárního zasedání přibližně 25 účastníků. Některé národní delegace byly zastoupeny i několika členy (F). Za velmi potřebné se stále více jeví harmonizace s dalšími mezinárodními organizacemi, a proto se plenárního zasedání účastnili:

- reprezentant ETSI p. Ochel,
- předseda ISO TC204, p. Rowell,
- tajemník ISO TC22, p. Cheynet,
- a zástupce ISO/IEC/JTC 1/SC 31, p. Williams.

Podrobná zpráva je v Příl. 2.

Stále platí, že ČR je jedinou „východní“ zemí, která se aktivně podílí na standardizaci.

Zasedání ISO

Zasedání ISO se konalo v říjnu v Pekingu. Bohužel informace ze sekretariátu ISO došly v takovém termínu, že nebylo možné zajistit účast našeho delegáta.

Korespondence ze strany sekretariátu chodí velmi nepravidelně. Tento jev byl diskutován na komisi a zástupce ČNI pan Škrdle učinil příslušné kroky směrem k sekretariátu ISO.

Příští zasedání ISO bude v Paříži a předseda TNK 136 by se ho měl účastnit.

Dokumenty CEN a ISO

Velmi důležitým zdrojem informací jsou dokumenty, které jsou k dispozici na web stránkách CEN/TC278. V loňském a letošním roce jsou všechny dokumenty vystaveny na webu a jsou k dispozici po zadání klíčového slova i gestorům. Značným, ale známým problémem je jejich rozsah, který je často v řádu stovek stran.

Letos bylo vydáno v sekretariátu CEN 145 dokumentů - počínaje dokumentem N1559 z 8. ledna až po N1704 (stav k 19. listopadu). Dokumenty jsou v angličtině a překládají se pouze rezoluce plenárních zasedání a zprávy konvenorů.

Kromě dokumentů CEN jsou zpracovávány dokumenty ISO a to hlavně jako připomínkování norem.

Významné další aktivity

Spolupráce s ISO

V letošním roce se členové komise cestou MD a ČNI přihlásili i do skupin ISO. Jedná se o skupiny, které nemají paralelu v CEN, jako například "Vehicle Road Warning and Control Systems" nebo "Wide Area Communication Protocol".

Pracovní skupina pro tvorbu standardu pro dopravní informace

Mezi mimořádnější aktivity lze počítat vytvoření pracovní skupiny pro korekci překladu standardu 14819-2. Při zavedení tohoto standardu bylo nutné zvládnout sémantiku kódovaných dopravních informací, přičemž nebylo možné zvládnout tuto problematiku pouhým překladem, ale byla nutná hluboká znalost dopravní problematiky.

Kolektiv pp. Bárta, Bureš, Mach (a příležitostně další) vytvořil cca 1 500 kódovaných informací z problematiky TMC (Traffic Message Channel).

Terminologický slovník dopravní telematiky

Největším dílem, co do rozsahu i významu bylo zpracování terminologického slovníku dopravní telematiky. Práce začaly již v březnu 2003 pod vedením ing. Večerky a byly ukončeny v září letošního roku. Gestoři postupně vložili do databáze na internetu vytvořené FD ČVUT anglické termíny ze standardů od stádia 40, které následně přeložili do češtiny. Vzhledem k tomu, že se jedná o terminologický slovník, jsou zde i definice každého z pojmů.

Jedná se o naprosto unikátní dílo jednak proto, že celý slovník je interaktivně přístupný na internetu, což umožňuje jeho sdílení různými subjekty a aktivní práci s ním a dále hlavně proto, že obor dopravní telematiky je nový a vytvoření slovníku bylo naprostou nezbytností.

Z podrobného rozboru úkolu uveřejněném ve „Výroční zprávě o řešení projektu v roce 2004“ (SILMOS, 3. listopadu 2004) plyne, že bylo zpracováno 1772 termínů a 123 zkratk z dopravní telematiky.

Finanční zajištění projektu a plánování výjezdů

Případné navýšení prostředků na činnost gestora bude vyplývat z počtu aktivně zpracovávaných norem, z aktivity při výjezdech, z účasti na schůzkách gestorů a z počtu členů NAT.

Vzhledem k operativní činnosti konvenorů a měnícím se požadavkům je obtížné dlouhodobě plánovat výjezdy. Předpokládá se však, že se gestor účastní alespoň jedné schůzky za rok. Cesty se konají maximálně úsporně a vždy jsou předkládány předběžné náklady na cestu. V následující tabulce je přehled výjezdů gestorů:

WG1	Doc. Svítek	7.-9.6.	Londýn
WG2	Ing. Fencel		
WG3	Ing. Barták	15.-16.1.	Londýn
		3.-4.6.	Kolín nad Rýnem
		4.- 5.11.	Praha
WG4	Ing. Štefan		
WG7	Ing. Rusová, Dr. Plíhal	9.-13.8.	Praha, ČSNI
WG8	Ing. Mahdal		
WG9	Ing. Juřík		
WG10	PhDr. Rehnová	28-30.6.	Paříž
WG12	Ing. Bureš	8-10.12.	Lisabon
WG13	Ing. Fencel	19-22.9.	Macon (F)
WG14	Ing. Pajer	12/04 nebo 1/05	???

Tab. 2: Tabulka výjezdů gestorů v roce 2004

Publikační činnost

V plánu práce pro příští rok (a je to potvrzeno i gestory) se předpokládá uspořádání semináře ke standardizaci dopravní telematiky na ŘSD v únorovém termínu. Ing. Mahdal zajišťuje prostory. Publikační činnost je diskutována na každém zasedání, neboť slouží k podpoře celého procesu.

V letošním roce publikovali specializované články:

[1] Svítek M., Bureš P., Jindra J.: Dynamická navigace pro ČR, časopis TaP

[2] Příbyl P.: Standardizace a inteligentní dopravní systémy, Telekomunikace, č. 6, 2004

Informace o normách

Všichni odborníci mají možnost se seznámit s aktuálními normami, které jsou uveřejněny na webu CDV. Kromě základního přehledu o skupině je zde i podrobná anotace normy a v neveřejné části jsou uvedeny jednotlivé normy do stádia 32 v úplné podobě.

Přehled norem je aktualizován po zasedání CEN. Poslední dokument je „Paris 2004“.

Připomínkové standardy

V následující tabulce je přehled standardů, které byly připomínkovány v letošním roce. V tabulce jsou zodpovědné pracovní skupiny a termíny vzhledem k ČNI a CEN/ISO.

WG2,13	ISO/CD 21214	ITS - Communications, Air Interface, Long and Medium Range (CALM) - Infra Red Systems	ČSNI: 1. 2. 2004 CEN: 14. 2. 2004
WG1	prCEN ISO/TS 14907-1	Elektronické vybírání poplatků (EFC) - Zkušební postupy pro mobilní a pevná zařízení Část 1 - Popis zkušebních postupů	ČSNI: 5. 2. 2004- CEN_ 17. 2. 2004
WG9	prEN 13372rev	Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) - Profily DSRC pro aplikace RTTT	ČSNI: 15. 2. 2004 CEN: 21. 2. 2004
WG9	prEN 12253rev	Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) - Fyzikální vrstva užívající mikrovlnu při 5,8 GHz	ČSNI: 15. 2. 2004 CEN: 21. 2. 2004
	N1562		ČSNI: 25. 2. 2004- CEN_ 4. 3. 2004
WG12	ISO/DIS 41815	Automatická identifikace vozidel a nákladů – systémové specifikace	ČSNI: 7. 3. 2004- CEN_ 6. 4. 2004
WG12	ISO/DIS 41816	Automatická identifikace vozidel a nákladů – struktury a číslování dat	ČSNI: 7. 3. 2004- CEN_ 6. 4. 2004
WG1	prEN ISO 14906	Elektronické vybírání poplatků - Definice aplikačního rozhraní pro DSRC	ČSNI: 20. 3. 2004 CEN: 29. 3. 2004
WG14	CEN/TS 00278166	Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel - Část 1:Referenční architektura a terminologie	ČSNI: 20. 4. 2004 CEN: 07. 05. 2004
WG14	CEN/TS 00278095	Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel - Část 2:Prvky běžné statutární zprávy	ČSNI: 20. 4. 2004 CEN: 07. 05. 2004
WG14	CEN/TS 00278096	Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel - Část 3: Rozhraní a systémové požadavky v systému krátkého spojení	ČSNI: 20. 4. 2004 CEN: 07. 05. 2004
WG14	CEN/TS 00278097	Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel - Část 4:Rozhraní a systémové požadavky v systému dlouhého spojení	ČSNI: 20. 4. 2004 CEN: 07. 05. 2004
WG14	CEN/TS 00278146	Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel - Část 5:Rozhraní předávání	ČSNI: 20. 4. 2004

		zpráv	CEN: 07. 05. 2004
WG9	CEN TR 00278XXX-1	Multi-standard automatic dynamic debiting systems and automatic access control systems using dedicated short-range communication at 5,8 GHz - Part 1: Physical layer	ČSNI: 5. 6. 2004 CEN: 25. 06. 2004
WG9	CEN TR 00278XXX-2	Multi-standard automatic dynamic debiting systems and automatic access control systems using dedicated short-range communication at 5,8 GHz - Part 2: Data link layer	ČSNI: 5. 6. 2004 CEN: 25. 06. 2004
WG9	CEN TR 00278XXX-3	Multi-standard automatic dynamic debiting systems and automatic access control systems using dedicated short-range communication at 5,8 GHz - Part 3: Application layer common service elements	ČSNI: 5. 6. 2004 CEN: 25. 06. 2004
WG9	CEN TR 00278XXX-4	Multi-standard automatic dynamic debiting systems and automatic access control systems using dedicated short-range communication at 5,8 GHz - Part 4: Application layer electronic fee collection application service objects	ČSNI: 5. 6. 2004 CEN: 25. 06. 2004
WG1	ISO DTS 14907-1	EFC – Zkušební postupy pro mobilní a pevná zařízení – Část 1: Popis zkušebních postupů	ČSNI: 10. 6. 2004 CEN: 30. 06. 2004
WG3	Rozdělení položky 00278138	Veřejná doprava osob - Interoperabilní architektura systémů řízení jízdného	ČSNI: 15. 6. 2004 CEN: 25. 6. 2004
WG7	ISO/TC 204 N982	eXtended Geographic Data Files (XGDF)	ČSNI: 28. 6. 2004 CEN: 22. 7. 2004
WG4	CEN ISO TS 14822-2	TTI – Předběžné informace předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu – DSRC – Obecná specifikace – Část 2: Uplink	ČSNI: 25. 7. 2004 CEN: 15. 8. 2004
WG 14 TC204	ISO/CD 17361 N968	ITS - Lane Departure Warning Systems- Performance Requirements and Test Procedures	ČSNI: CEN: 17. 6. 2004
WG 16 TC204	ISO/NP 21210 N969	CALM (Communication Air-interface Long and Medium range) Networking Protocols	ČSNI: CEN: 17. 6. 2004
WG3	N 1626	Veřejná doprava osob - Silniční vozidla - automatické systémy řízení vozidel - standardní rozhraní pro aktualizované informace	ČSNI: 25. 6. 2004 CEN: 16. 7. 2004
WG4	prCEN ISO/TS	Dopravní a cestovní informace (TTI) - Zprávy	ČSNI:

	18234-1	TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření Expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) - Část 1: Úvod, typy společných dat a tpegML	9. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG4	prCEN ISO/TS 18234-2	Dopravní a cestovní informace (TTI) - TTI prostřednictvím datových proudů skupiny expertů pro dopravní protokol (TPEG) - Část 2: Syntax, sémantika a rámcová struktura (SSF).	ČSNI: 9. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG4	prCEN ISO/TS 18234-3	Dopravní a cestovní informace (TTI) - TTI prostřednictvím datových proudů skupiny expertů pro dopravní protokol (TPEG) - Část 3: Aplikace služeb a informační sítě (SNI)	ČSNI: 9. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG4	prCEN ISO/TS 18234-4	Dopravní a cestovní informace (TTI) - TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření Expertní skupiny protokolů (TPEG) - Část 4: tpeg-rtmML (RTM)	ČSNI: 9. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG4	prCEN ISO/TS 18234-5	Dopravní a cestovní informace (TTI) - TTI Zprávy TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření Expertní skupiny protokolů (TPEG) - Část 5: tpeg-ptiML	ČSNI: 9. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG4	prCEN ISO/TS 18234-6	Dopravní a cestovní informace (TTI) - Toky dat TTI předávané Expertní skupinou dopravních protokolů (TPEG) - Část 6: Užití odkazů na polohu (TPEG-Loc)	ČSNI: 9. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG12	prCEN ISO 17261	AVI – Koncepce a terminologie	ČSNI: 7. 8. 2004 CEN: 27. 8. 2004
WG3	TS13149-3 N1628	PT – Part 3: WORLDFIP	CEN: 29. 9. 2004
WG3	TS00278179 N1643	PT – Part 1: Architecture	CEN 18. 10. 2004
Příbyl	ISO/NP 21707	Quality of input data for ITS systems	ČSNI: 10.12.2004 CEN: 8. 1. 2005
Příbyl	ISO/NP 15784	Parts 1-3 Transport information and Communication System - Data Exchange involving roadside module communication	ČSNI: 10.12.2004 CEN: 8.1.2005
WG7	ISO/WD 17572	ITS - Location Referencing for Geographic Databases	ČSNI: 15. 12. 2004 CEN: 15. 1. 2005
WG2,13	ISO/DIS 17687	Transport Information and Control Systems (TICS) - General Fleet Management and Commercial Freight Operations - Data Dictionary and Message sets for electronic identification and Monitoring of Hazardous Materials/Dangerous goods Transportation	ČSNI: 6. 2. 2005 CEN: 8. 3. 2005
WG1	TC278/C11/2004	Resolution by correspondence TC278/C11/2004: New work item: Road transport and traffic telematics - Electronic fee collection (EFC) - Minimum interoperable	ČSNI: 20. 11. 2004 CEN: 10. 12. 2004

		Specification for DSRC-EFC transactions	
WG1	TC278/C12/2004	Resolution by correspondence TC278/C12/2004: New work item: Road transport and traffic telematics - Electronic fee collection (EFC) - Conformity evaluation of onboard unit and roadside equipment to „DSRC-MIS EFC application transaction requirements“	ČSNI: 20. 11. 2004 CEN: 10. 12. 2004
WG16 ISO/TC20 4 - N1030	ISO/CD22837	Vehicle Probe Data for Wide Area Communications	CEN: 11. 2. 2005

Tab. 3: Tabulka připomínkových standardů

Standardy publikované v soustavě ČNI

K listopadu 2004 byly cestou ČNI publikovány následující standardy:

ČSN EN 12834
ČSN EN 14819-3
ČSN EN 14825
ČSN EN 13372
ČSN EN 12253
ČSN EN 13149-1
ČSN EN 13149-2
ČSN EN 15006

Tab. 4: Tabulka přijatých standardů

Dopady do projektů vědy a výzkumu

V ukončených projektech MD věnovaných RDS-TMC (Traffic message Channel) a EFC (Electronic Fee Collection) je proveden detailní rozbor všech souvisejících standardů CEN s tím, že výstupy přímo ovlivňují řešení projektů.

V projektu „Inteligentní dopravní systémy v podmínkách dopravně-telekomunikačního prostředí České republiky“ je provedeno detailní přiřazení standardů CEN a ISO jednotlivým uživatelským oblastem ITS. Jedná se o významný přínos, neboť uživatel řešící např. uživatelskou oblast „Veřejná doprava“ má k dispozici všechny standardy související s danou problematikou. Projekt bude ukončen v roce 2006.

Plán práce na rok 2005

Jedná se o rámcový plán dosud neodsouhlasený TNK 136:

1. Zasedání TNK 136 se budou konat čtyřikrát za rok - vždy první čtvrtěk v měsíci v termínech: 3. březen, 2. červen, 1. září a 3. listopad.
2. Jarní zasedání CEN/TC278 se bude konat ve Švédsku ve dnech 17-18. března 2005.
3. Místo podzimního zasedání není dosud stanoveno.
4. Předpokládá se i účast na zasedání ISO v Paříži.
5. Ve spolupráci s SDT bude v únoru uspořádán specializovaný seminář věnovaný standardizaci.
6. Bude posílána a konkretizována publikační činnost.
7. Gestoři posílí činnost NAT a budou se členy v pravidelném kontaktu.
8. Bude podporovány nové aktivity, např. v oblasti akustických návěstidel a CALM komunikace.

9. Gestoři se zapojí i do činnosti ISO.

Doporučení, poznámky, komentáře

Nejsou aktuální

Poděkování

Touto cestou děkuje vedoucí gestor za velmi aktivní pomoc při organizování práce gestorů a účast na našich zasedání ing. Večerkovi, předsedovi TNK51 a ing. Tichému, CSc. a ing. Urbanovi z MD za podporu dopravní telematiky. Dále p. Škrdlemu za profesionální organizaci tohoto procesu.

Zpracoval: Prof. Ing. Pavel Příbyl, CSc.
předseda TNK 136

Příl. 1: Cestovní zpráva Kodaň

Příl. 2: Cestovní zpráva Paříž

Praha, 20. listopadu 2004

INFORMAČNÍ SERVIS V ROCE 2004

Mgr. David Bárta

INFORMAČNÍ SERVIS V ROCE 2004

Mgr. David Bárta

Úvod

Rok 2004 je pro oblast normalizace dopravní telematiky v rámci již ustavené **TNK 136 Dopravní telematika** významný zejména finalizací dvou rozsáhlých „projektů“. Tím prvním bylo úspěšné zakončení normalizačního úkolu převodu 1. evropské normy v tomto oboru překladem – EN ISO 14819-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 2: Kódy událostí a informací pro Rádioový datový systém – Kanál dopravních zpráv (RDS-TMC) v rozsahu 180 stran a odevzdáním rozborového úkolu RU/0772/04 Terminologický slovník dopravní telematiky v rozsahu 360 stran.

Standardizace

Spoluprací evropské komise CEN/TC 278 a komise ISO/TC 204 vzniklo v roce 2004 několik desítek dokumentů, nové pracovní položky i již schválené normy, které byly nebo v nejbližší době budou zavedeny do soustavy ČSN tzv. endorsementem neboli přímým vyhlášením ve Věstníku ÚNMZ. Toto je obvyklá praxe u norem, jež nevyžadují překlad do češtiny, což platí pro téměř všechny normy v rámci komise CEN/TC 278. Prozatím byla do soustavy ČSN zavedena pouze jedna norma překladem (viz výše); ostatní údaje jsou uvedeny v tabulce 2.

K uvedené ČSN EN ISO 14819-2 se v roce 2004 uskutečnila dvě připomínková jednání (13.1. Brno a 12.2. Praha), jež výrazně napomohla konečné podobě normy; zejména je nutné vyzdvihnout připomínky Českého Rozhlasu, účast zástupce UDI a ÚAMK a mimořádné úsilí všech členů zpracovatelského týmu. Norma byla předána ČSNI v březnu 2004 a následně vydána v červenci 2004.

Internetové stránky TNK 136

Na zdokonalování internetových stránek TNK 136 Dopravní telematika, které jsou dostupné na adrese **MD ČR: www.mdcr.cz** odkazy **Legislativa** a **Technické normalizační komise** (společně s TNK 51) nebo přímo na adrese http://dtb.cdv.cz/tnk_136/index.htm, nedošlo k výraznému pokroku z důvodu vysoké zaměstnanosti vyplývající z projektů uvedených výše. Kromě standardních položek uvedených na internetových stránkách komise (aktuální informace o činnosti komise, aktuální stav jednotlivých norem a pro snadnou orientaci i nezainteresovaných uživatelů též identifikační karty norem a vysvětlení veškerých pojmů v rámci dokumentu Legenda) byly stránky doplněny o jejich anglickou verzi, neboť zájem zahraničních partnerů zejména po vstupu České republiky do Evropské Unie výrazně vzrostl.

Terminologický slovník dopravní telematiky

Největším dílem, co do rozsahu i významu, bylo v roce 2004 zpracování Terminologického slovníku dopravní telematiky, k jehož realizaci mohlo dojít pouze na základě zadání rozborového úkolu. RU/0772/04 Terminologický slovník dopravní telematiky byl vyhlášen ve Věstníku ÚNMZ v dubnu 2004. Práce na jeho zpracování však započaly již v březnu 2003 a slovník byl dokončen i s aktualizací k 30.9.2004. Podrobnější informace ohledně zpracování slovníku jsou uvedeny v příslušné zprávě, která je součástí této výroční zprávy.

Technická úroveň poskytovaných služeb

Evidence všech materiálů CEN (přírůstkové seznamy dokumentů, návrhy norem, schválené normy, plány práce) je vedena v databázi norem. V práci Informačního servisu se využívá e-mailová pošta a internet. Pro poskytování informací gestorům a zpracovatelům norem a při vlastní redakci tiskových předloh se postupuje podle Databáze ČSNI „Seznam platných norem“ s měsíční aktualizací.

Všechny statistické údaje za rok 2004 o činnosti sekretariátu TNK 136 vedeného v rámci Silmos s.r.o. CTN jsou uvedeny v tabulkách 1-4.

Činnost Informačního servisu v jednotlivých etapách

ETAPA I: Dokumenty Informačního a překladatelského servisu

V roce 2004 byly doposud vydány 3 svazky Informačních servisů, svazek čtvrtý se teprve připravuje.

V rámci Etapy I byly v plném rozsahu vykonávány požadované rutinní činnosti:

- Akvizice dokumentů CEN/TC 278 vedená v elektronické knihovně (databáze norem).
- Vytřídění návrhů norem podle jednotlivých pracovních skupin, kontrola aktuálního stadia normy a evidence v databázi norem. Celkem bylo vytříděno a zařazeno do příslušného stadia 34 norem (587 stran) a 38 dokumentů ISO (1 386 stran).
- Příprava připomínkového řízení, evidence hlasování a dalších souvisejících dokumentů a jejich přiřazení k základním normám (databáze norem).
- Zadání a výběr odsouhlasených dokumentů k překladu do IS.
- Jednání a průběžná spolupráce s externími překladateli.
- Evidence pracovních překladů EN na serveru SILMOS, průběžná aktualizace tohoto adresáře (zařazování nových položek, výběr pracovních překladů k definitivní revizi při zahájení normalizačního úkolu, přeřazení revidovaných překladů do adresáře „Předlohy EN“).
- Aktualizace programů práce (Program prací podle aktualizované verze www.nen.nl/cen278 viz dokument TNK 136/13rev3). Tento dokument je součástí IS 3/04.
- Vypracování zprávy o činnosti Informačního servisu do Výroční zprávy o řešení projektu v roce 2004.
- Knihovnické práce v archivu dokumentů CEN a archivu evropských norem.
- Administrativní činnosti pro potřeby TNK 136.

Tabulka 1 – Přehled přeložených dokumentů v roce 2004

Informační servis č.	Celkový počet přeložených dokumentů	Počet přeložených norem	Doplňkové překlady z odborného tisku	Počet stran celkem
1/2004	4	0	3	12
2/2004	3	0	1	18
3/2004	7	0	2	36
4/2004*	3	0	1	8
CELKEM	17	0	7	74

* Údaje o překladech ve 4. čtvrtletí jsou pouze odhadovány.

ETAPA III: Podpora činnosti gestorů

V rámci Etapy III vykonávají pracovníci Informačního servisu informační a obslužné služby pro gestory. V roce 2004 byly v rámci Etapy III vykonány tyto práce:

- Předávání kopií originálních dokumentů CEN vedoucím gestorům elektronicky.
- Pravidelné zasílání výběru z přeložených dokumentů IS gestorům podle jednotlivých pracovních skupin.
- Průběžná spolupráce s vedoucími NAT, rozhodnutí o pořízení pracovního překladu normy a jeho definitivní revizi, konzultace o odborných a terminologických otázkách.
- Zaslání aktuálního stadia normy s příslušnými formuláři vedoucímu NAT a gestorovi WG k připomínkování s uvedením požadavku, kontrola stanovených termínů (ČSNI a CEN).
- Spolupráce s gestorem při připomínkování, v případě potřeby pořízení anglického překladu připomínek nebo jeho revize (např. hlasování k položkám WG 14).
- Spolupráce s pracovníkem Českého normalizačního institutu při připomínkování návrhů evropských norem.

Následné tabulky dokumentují práce při zpracovávání a zavádění evropských norem v rámci CEN/TC 278 Dopravní telematika do národní soustavy ČSN za rok 2004. Celkem byly zavedeny vyhlášením ve Věstníku ÚNMZ 4 normy (viz tabulka 2), z toho již zmiňovaná EN ISO 14819-2 překladem. Dále byly zpracováno 9 návrhů norem a technických specifikací do konečné podoby (viz

tabulka 3). Připomínkové návrhy norem z obou komisí CEN/TC 278 a ISO/TC 204 jsou uvedeny v tabulce 4.

TABULKA 2: SEZNAM ČSN EN VYDANÝCH V ROCE 2004

Číslo ČSN EN (ISO)	WG	Název normy	Datum vydání
12834 (01 8202)	9	Dopravní telematika – Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) – Aplikační vrstva	červen 2004 E*
14819-2 (01 8253)	4	Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 2: Kódy událostí a informací pro Rádiový datový systém – Kanál dopravních zpráv (RDS-TMC)	červenec 2004
14825 (01 8281)	7	Inteligentní dopravní systémy – Geografické datové soubory (GDF) – Celková datová specifikace	říjen 2004
14819-3 (01 8253)	4	Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 3: Odkazy na polohu pro ALERT-C	říjen 2004

TABULKA 3: SEZNAM KONEČNÝCH NÁVRHŮ EVROPSKÝCH NOREM (ST 64)

Prac. pol.	EN/ENV	WG	Název normy
152	ISO 14906	1	Elektronické vybírání poplatků – Definice aplikačního rozhraní pro DSRC (radiový přenos na krátkou vzdálenost)
169	EN 13149-1	3	Veřejná doprava osob – Systémy řízení a sestavování jízdních řádů – Část 1: Definice systému WORLDFIP a aplikační pravidla pro palubní přenos dat mezi zařízeními uvnitř vozidla
170	EN 13149-2	3	Veřejná doprava osob – Systémy řízení a sestavování jízdních řádů – Část 2: Specifikace pro kabelové vybavení systému WORLDFIP
175	EN 13149-4	3	Veřejná doprava osob – Systémy řízení a sestavování jízdních řádů – Část 4: Všeobecná pravidla pro použití přenosové sběrnice CANopen
176	EN 13149-5	3	Veřejná doprava osob – Systémy řízení a sestavování jízdních řádů – Část 5: Specifikace pro kabelové vybavení přenosové sběrnice CANopen
112	EN ISO 14819-1	4	Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 1: Protokol kódování pro Rádiový datový systém – Kanál dopravních zpráv (RDS-TMC) s využitím ALERT-C
137	EN ISO 14825	7	Inteligentní dopravní systémy – Geografické datové soubory (GDF) – Celková datová specifikace
141	EN 12253	9	Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) – Fyzikální vrstva užívající mikrovlnu při 5,8 GHz
144	EN 13372	9	Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC) – Profily DSRC pro aplikace RTTT

**TABULKA 4: SEZNAM PŘIPOMÍNKOVANÝCH NÁVRHŮ
EVROPSKÝCH NOREM A NOREM ISO**

ST 32	ST 40	ST 49
1. čtvrtletí 2004		
TC 278/C01/2004 (WG 9)	CEN/TS 00278166 (WG14)	prEN ISO 14906 (WG 1)
ISO CD 21214	CEN/TS 00278095 (WG14)	prCEN ISO/TS 14907-1 (WG 1)
ISO CD 17361	CEN/TS 00278096 (WG14)	prEN 12253rev (WG 9)
ISO/NP 21210	CEN/TS 00278097 (WG14)	prEN 13372rev (WG 9)
	CEN/TS 00278146 (WG14)	
2. čtvrtletí 2004		
ISO/TC 204 N982	prCEN ISO/TS 14822-2	ISO DTS 14907-1
CEN TR 00278XXX-1	prCEN ISO/TS 18234-1 až 6	prCEN ISO/TS 17261
CEN TR 00278XXX-2		prEN ISO 14819-6
CEN TR 00278XXX-3		
CEN TR 00278XXX-4		
TC 278/C08/2004		
TC 278/C09/2004		
3. čtvrtletí 2004		
CEN TS 13149-3	prEN ISO 14814	
ISO/WD 24533		
4. čtvrtletí 2004*		
ISO/CD 14813-1	ISO/DIS 17687	
ISO/CD 24531		
ISO/NP 21707		
ISO/NP 15784		
ISO/WD 17572		
TC 278/C11/2004		
TC 278/C12/2004		

* údaje uvedené k datu 3.11.2004.

ETAPA IV: PŘEVOD EN DO ČSN

Závěrečná etapa IV zahrnuje činnosti spojené s vlastním převodem EN do ČSN, v rámci CEN/TC 278 se tato etapa týkala normy EN ISO 14819-2, neboť se vždy týká norem, které budou rozhodnutím TNK 136 začleněny do norem zaváděných do soustavy ČSN překladem. Specifický okruh uživatelů norem z oblasti dopravní telematiky nevyžaduje plošný překlad všech položek jako např. CEN/TC 226 nebo CEN/TC 227. Přesto lze očekávat – zvláště po vydání Terminologického slovníku dopravní telematiky a v návaznosti na očekávané aplikace standardů – i nárůst počtu překládaných norem. Následující rozpis naznačuje činnosti spojené se zavedením evropské normy do soustavy ČSN překladem:

- Kontrola aktuálního stadia normy podle platného programu prací CEN/TC, zaslaných dokumentů a informací uveřejněných ve Věstníku ÚNMZ.
- Kontrola ST 52, vypracování harmonogramu závěrečných prací a příprava zařazení normalizačního úkolu do plánu. V roce 2003 byl harmonogram vypracován pro 1 normu TC 278. V roce 2004 nebyla zadána žádná norma k převzetí překladem.
- Příprava podkladů pro připomínkové jednání a pravidelná účast pracovníků IS, spolupráce s pracovníkem Českého normalizačního institutu v závěrečné fázi přípravy tiskové předlohy normy.
- Věcná a jazyková revize ST 64 přejímané normy.
- Příprava tiskové předlohy normy (úprava textu v šabloně Normy 2003i, úprava podle Metodických pokynů pro normalizaci MPN 1:1999 a MPN 4:2004, Návodu k šabloně a Příručky pro překladatele evropských norem harmonizovaných se směrnicí EHS o stavebních výrobcích (aktualizované znění – únor 2002).
- Příprava materiálů pro připomínkové jednání, účast na připomínkovém jednání, zapracování připomínek.
- Metodická pomoc zpracovatelům při vypracování komentáře, anotace, klíčových slov, a porovnání (včetně informací o souvisejících normách s odkazy na příslušné kapitoly a články).
- Vedení kompletní dokumentace přejímané normy (informační dokumentace normy a archivace dokumentů k normalizačnímu úkolu).
- Rozborový úkol Terminologický slovník dopravní telematiky
Informace o rozborovém úkolu jsou uvedeny v Závěrečné zprávě TNK 136 za rok 2004 ve zprávě Terminologický slovník dopravní telematiky.

Závěr

V roce 2005 vzhledem k blížícímu se datu (1.1.2006) implementace systémů elektronického mýtného v České republice očekáváme nárůst dokumentů informující zejména o elektronickém mýtném, palubních jednotkách (OBU) a vzájemné interoperabilitě. Dále se předpokládá zapojení České republiky do jednoho z projektů evropské komise pokrývajících území střední Evropy, který bude podporovat výstavbu či modernizaci tranzitních koridorů v rámci rozšiřující se evropské mezinárodní silniční sítě TERN.

ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ DAT

Mgr. David Bárta

Stanislav Zaoral

DATABÁZE NOREM A INTERNETOVÉ STRÁNKY TNK 136

Mgr. David Bárta

Databáze norem

Databáze TNK 136 Dopravní telematika slouží jako elektronická knihovna veškerého dění v CEN/TC 278. Shromažďuje a třídí všechny dokumenty, které jsou v této oblasti v Evropě dostupné (řídící dokumenty a normy). Informuje tak případného uživatele o aktuálním stádiu rozpracovanosti normy nebo udává data jejího schválení a zavedení do soustavy ČSN. Databáze norem je součástí internetových stránek TNK 136 Dopravní telematika.

Databáze je průběžně aktualizována dokumenty stahované z internetové stránky nizozemského normalizačního institutu NEN, který danou komisi (CEN/TC 278) spravuje, dále pak dochází i k doplňování databáze o dokumenty, jež jsou zpřístupněny ČNI (to se zejména týká konečných podob norem a dokumenty z workshopů mimo komisi, tj. dokumenty, které nejsou komisí registrovány). Členové TNK jsou o takových dokumentech informováni na zasedáních TNK

Internetové stránky

Již v počátcích vývoje nové podoby databáze norem měli autoři jasnou představu o objemu informací, které by se měli v rámci TNK 136 Dopravní telematika poskytovat. Vzhledem k různorodosti takových informací nebylo možné počítat pouze s databází norem coby knihovnou dokumentů CEN a ISO, ale bylo nutné vytvořit internetové stránky TNK 136 jako souhrn aktuálních informací, zpráv, údajů a dokumentů z domácí činnosti.

Úvodní strana prezentuje činnost CEN/TC 278 a TNK 136, dále zde lze nalézt seznam členů TNK 136 s uvedením jejich funkce a emailové adresy, legendu – rejstřík pojmů z oblasti normalizace, která byla zároveň vytvořena na podporu databáze norem; identifikační karty a odkaz na terminologický slovník budou doplněny později).

Na žádost předsedy TNK 136 Prof. Ing. Pavla Příbyla, CSc. byla vytvořena anglická verze www stránek. Odborníci z jiných a nejen evropských zemí tak mohou snáze najít informace o činnosti komise či kontakt na partnera z české strany.

Identifikační karty norem

Jednotliví gestoři dostali za úkol zpracovat identifikační karty norem (viz příloha k závěrečným zprávám gestorů) a odevzdat je spolu se závěrečnou zprávou. V mnohých případech se jednalo pouze o aktualizaci dat, neboť podobné identifikační karty byly již zpracovány v roce 2003 jako součást závěrečné zprávy.

Následným krokem je jejich formální sjednocení a poté se stanou součástí internetových stránek TNK 136 Dopravní telematika. Tento proces si však vyžádá čas a volné kapacity, kterých se ani ke konci roku 2004 nedostává. Proto se umístění identifikačních karet na internetové stránky předpokládá koncem ledna 2005.

Řídící dokumenty TNK 136 Dopravní telematika

Takto podobně byly zpracovány i zápisy z jednotlivých zasedání TNK 136 Dopravní telematika; po formálním sjednocení byl proveden převod do formátu HTML a takto zpracované dokumenty byly umístěny na www stránky. V budoucnu se předpokládá ve

spolupráci s gestory umístění aktuálních dokumentů z pracovních skupin tak, aby veřejnost ale i ostatní gestoři mohli být předem informováni např. o vývoji pracovních položek, které mohou ovlivnit dokumenty zpracováváné v rámci jejich pracovní skupiny.

Adresa internetových stránek TNK 136

Na internetové stránky se mohou uživatelé přihlásit dvěma způsoby – skrze **stránky MD ČR; v oblasti legislativa se nachází odkaz na Technické normalizační komise TNK 51 Pozemní komunikace a TNK 136 Dopravní telematika** nebo lze využít přímou adresu: http://dtb.cdv.cz/tnk_136/index.htm.

Poznámka

V případě jakýchkoliv nejasností či problémů se může uživatel obrátit na správce databáze **Mgr. Davida Bártu** nebo administrátora **www stránek Stanislava Zaorala** prostřednictvím emailů, které jsou umístěny na úvodní stránce databáze norem.

Do budoucna se počítá s umístěním odkazů na známé i neznámé stránky, které se dotýkají problematiky oblasti dopravní telematiky (zejména www.itsportal.cz, kde je umístěn Terminologický slovník dopravní telematiky), a tím by měla být funkce tohoto informačního kanálu završena – případnému uživateli tak poskytne veškeré informace z oblasti dopravní telematiky a nebo jej alespoň nasměruje na specializované internetové kanály.

**ROZBOROVÝ ÚKOL „SLOVNÍK
CEN/TC 278 DOPRAVNÍ TELEMATIKY“**

Mgr. David Bárta

ROZBOROVÝ ÚKOL TERMINOLOGICKÝ SLOVNÍK CEN/TC 278 DOPRAVNÍ TELEMATIKA

Cíl rozborového úkolu

Dopravní telematika je nové odvětví, které úzce souvisí z dynamicky se rozvíjejícími informačními technologiemi, jež pro oblast dopravy znamenají nové možnosti (automatizované řízení dopravy, poskytování aktuálních dopravních informací s dostatečným předstihem, elektronické mýtné apod.). Již z názvu tohoto odvětví (**tele**komunikace + **informatika**) je patrné, že terminologie vychází z několika odvětví; kromě zmíněných je to zejména elektrotechnika, elektronika, IT (Informační **T**echnologie), doprava a v neposlední řadě i psychologie. Právě spoluprací odborníků z jednotlivých odvětví, kteří jsou zároveň členy TNK 136 „Dopravní telematika“, lze získat ucelený soubor jednotné terminologie, jež by se stala závaznou nejen pro zpracování všech překladů norem, ale i jiných odborných dokumentů.

Rychlost vývoje technologií v rámci dopravní telematiky, která v současné době stojí na počátku svého vývoje, ještě podtrhuje naléhavost zpracování terminologického slovníku v této počáteční fázi, kdy žádné terminologické výrazy nejsou v českém jazyce oficiálně stanoveny. Řada zpracovaných a schválených norem v oboru působnosti CEN/TC 278 má zatím statut ENV a byla zavedena do ČR vyhlášením ve Věstníku ÚNMZ. Příklad zavádění elektronického mýtného, o němž se vážně uvažuje v krátkodobém horizontu i v ČR, je však jednou z aktuálních aplikací dopravní telematiky, která si vyžádá překlady norem do češtiny. Terminologický slovník bude nástrojem pro kodifikování zcela nových termínů v domácím odborném kontextu a bude sloužit jako pomůcka pro jednotné překlady nových EN.

Vzhledem k faktu, že se anglický jazyk používá jako hlavní komunikační prostředek v celém odvětví IT, bude cílem rozborového úkolu „Terminologický slovník CEN/TC 278 Dopravní telematika“ zpracování pouze dvojjazyčného výkladového slovníku a doplnění normalizované terminologie pro práci překladatelů a zpracovatelů při přejímání evropských norem do soustavy ČSN a rovněž uživatelů ČSN EN.

Tato praxe se velmi osvědčila při obdobné terminologické práci ve sledovaných CEN/TC 226 a CEN/TC 227, kde byly rovněž formou rozborového úkolu zpracovány tyto terminologické slovníky:

- Terminologický slovník CEN/TC 226 Silniční zařízení (2. vydání – aktualizace r. 1998)
- Terminologický slovník CEN/TC 227 Silniční materiály (r. 2002)

Realizace

Vzhledem k rozdílným oborům působnosti jednotlivých WG v rámci TC nebylo zatím uskutečněno zpracování jednotné terminologie v rámci celé TC, ačkoli byly přeloženy pracovní položky, které jsou ve své podstatě slovníky nebo mají podobný charakter, jako např. DATEX – Dopravní / cestovní datový slovník, verze 3.0 (r.1997) nebo v současné době řešená EN ISO 14819-2:2003 Dopravní a cestovní informace – zprávy TTI předávané pomocí kódového systému zpráv – Část 2: Kódy událostí a informací pro systém RDS-TMC, rádiový datový systém – kanál pro přenos dopravních informací, která bude jako první EN v rámci TC 278 převedena do ČSN překladem.

Bude tudíž nutné vycházet z terminologických prací jednotlivých WG, které vyplývají ze samotných termínů, definic a značek uvedených v téměř každé normě v kapitolách 3 Termíny a definice a 4 Značky.

Rozsah slovníku

Rozsah slovníku lze momentálně vyvodit na 1 399 termínů a 409 značek. Je však nutné také započítat výsledky z pracovních skupin WG 8 a WG 13, které nejsou v kalkulaci zatím zahrnuty. Přibližný odhad by se tedy měl pohybovat okolo 1 600 termínů a 420 značek, což objemově téměř trojnásobně přesahuje práce na terminologickém slovníku TC 227. Zdrojem terminologické práce budou již schválené evropské normy a normy, které jsou prozatím předmětem zpracování. Slovník bude zachycovat současný stav a bude průběžně doplňován termíny a definicemi z nově schválených evropských norem.

Tabulka 1 – Počty termínů a zkratk zpracovávaných v rámci jednotlivých WG

Název pracovní skupiny	Počet zpracovávaných termínů	Počet zpracovávaných zkratk
CEN/TC 278/ WG 1 „Elektronické vybírání poplatků“	306	93
CEN/TC 278/ WG 2 „Systémy řízení dopravy nákladů a vozového parku“	139	0
CEN/TC 278/ WG 3 „Veřejná doprava osob“	48	27
CEN/TC 278/ WG 4 „Dopravní a cestovní informace (TTI)“	285	148
CEN/TC 278/ WG 5 „Řízení dopravy“	Tato skupina prozatím nepracuje	
CEN/TC 278/ WG 6 „Řízení parkování“	Tato skupina prozatím nepracuje	
CEN/TC 278/ WG 7 „Zeměpisná silniční databáze“	90	1
CEN/TC 278/ WG 8 „Silniční dopravní data“	155	0
CEN/TC 278/ WG 9 „Vyhrazené spojení krátkého dosahu (DSRC)“	12	5
CEN/TC 278/ WG 10 „Rozhraní člověk – stroj“	118	9
CEN/TC 278/ WG 11 „Subsystemy a rozhraní mezi systémy“	Tato skupina prozatím nepracuje	
CEN/TC 278/ WG 12 „Automatická identifikace vozidel a nákladů“	302	72
CEN/TC 278/ WG 13 „Architektura systémů“	prozatím nezpracováno	
CEN/TC 278/ WG 14 „Ochrana vozidel po zcizení“	99	54
CELKEM	1 554	409

Uspořádání slovníku

Slovník bude rozdělen do šesti částí:

- Obsah (A – Č), podle věcné posloupnosti s uvedením strany;
- Výkladová část (dvojjazyčná, A – Č, s uvedením odkazu na příslušnou WG a normu);
- Výkladová část (dvojjazyčná, Č – A, s uvedením odkazu na příslušnou WG a normu);
- Značky a zkratky (shrnutí podle abecedy s uvedením příslušné normy a dvojjazyčné definice);
- Rejstříky A-Č a Č-A.

Další postup prací

- Koordinace odborných překladů jednotlivých termínů příslušnými gestory v rámci jimi spravovaných pracovních skupin;
- Sledování revizí terminologických dokumentů TC 278;

- Sledování jednotné formulace termínů, definic, značek a zkratk různých pracovních skupin, kde se objevuje totožná nebo příbuzná problematika;
- Závěrečná redakce termínů podle schválených evropských norem.

Termín řešení

Vzhledem k vysokému objemu prací na Terminologickém slovníku byly první práce zahájeny již na ustavujícím zasedání TNK 136 Dopravní telematika uskutečněném 4. března 2003. Jednotliví gestoři dostali za úkol přeložit 50 % veškerých termínů a jejich definic do 2. zasedání, které se konalo v červnu 2003. Doc. Ing. Svítek vytvořil internetovou stránku ITS, která slouží jako databáze. Gestoři získali přístupová hesla a mohli tak podle příslušné pracovní skupiny zařadit své překlady. Zbýlých 50 % překladů terminologie bylo termínováno k datu 3. zasedání TNK 136 dne 6. listopadu 2003. Zde bylo předesláno poslední datum pro dokončení překladů pro „opozdilce“ do konce roku 2003. Tyto překlady v momentě jejich dokončení budou postoupeny připomínkování všemi gestory a po zapracování připomínek bude dokončena základní verze Terminologického slovníku dopravní telematiky, která je naplánována na **01.05.2004**. Tato verze bude každý rok průběžně aktualizována podle nových schválených EN.

Cena 135 000,--Kč (ze zdrojů ČSNI)

Kalkulace nákladů:

Cena 135 000,-Kč je odvozena z náročnosti prací na Terminologickém slovníku TC 227. Skutečné náklady však dosáhly vyšší úrovně (viz. rozpis uvedený níže, který je součástí rozpisu prací Informačního a překladatelského servisu o evropských normách pro pozemní komunikace za 2. čtvrtletí 2002 vydaného pod číslem TNK 51/762). Rozdíl, který je zde vyjádřen pouze hodinově, byl hrazen z prostředků Informačního servisu poskytovaných MD ČR. Dokument byl vyhlášen jako Terminologický slovník CEN/TC 227 Silniční materiály (rozborový úkol Terminologie v normalizační práci CEN/TC 227 Silniční materiály – RU/0720/01, Věstník ÚNMZ, č. 8, str. 56).

Rozpis hodin potřebných pro zpracování terminologického slovníku CEN/TC 227:2002

rok 2001:	435,5 h
rok 2002:	<u>297,0 h</u>
celkem:	732,5 h

Cena RU/0720/01: 135 000,-- Kč, tj. 321,5 h (hrazeno z prostředků ČSNI)

321,5 h x 400 = 128 600,--Kč

DPH 5 % = 6 430

Celkem = 135 030,-- Kč

Přesunuto do E IV: 411 h

411 x 400 = 164 400,--Kč

DPH 5 % = 8 220

Celkem = 172 620,-- Kč (hrazeno z prostředků MD ČR)

Celkové náklady na Terminologický slovník TC 227 (bez DPH):

128 600,--Kč

164 400,--Kč

293 000,--Kč

Zpracovatel

SILMOS s.r.o. ve spolupráci s gestory CEN/TC 278

V září 2003 byl pod číslem TNK 136/31 odeslán návrh terminologického slovníku dopravní telematika na ČSNi.

WG 1

ELEKTRONICKÉ VYBÍRÁNÍ POPLATKŮ

Dr. Ing. Miroslav Svítek

Závěrečná zpráva skupiny CEN 278/WG1 - rok 2004

Zpracoval: Doc. Dr. Ing. Miroslav Svítek
Fakulta dopravní ČVUT
Konviktská 20
110 00 Praha 1

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC, CEN/WG, ISO/TC

V rámci činnosti pracovní skupiny CEN 278/TC/WG1 byla uskutečněna cesta na jedno zasedání, kde cestovní zpráva je uvedena v příloze A. Účast české strany byla zejména ve skupině SG5, která zpracovává standardy pro elektronické vybírání mýtného na bázi technologie GNSS/CN. Zpracováváný standard pr ENV 17 575 je velmi detailní, má v současnosti cca 360 stran a popisuje různé pohledy na rozhraní mezi palubní jednotkou OBU (On-Board Unit) a systémem centrálního zpracování CE (Central Equipment).

V rámci projektu Ekologické, ekonomické a bezpečnostní elektronické mýtné (projekt vědy a výzkumu Ministerstva dopravy ČR) byly uskutečněny dvě cesty na zasedání projektu MISTER, který na činnost WG1 bezprostředně navazuje a řeší technickou specifikaci interoperabilní vozidlové jednotky (OBU).

2. Uskutečněná zasedání národních aplikačních týmů, NAT/WG1

V roce 2004 proběhly dvě zasedání NAT/WG1, na kterých byl diskutován zejména standard ENV 17 575, který je velmi rozsáhlý (v současné době má 360 stran) a nezahrnuje ještě celou problematiku (např. zatím zcela chybí oblast bezpečnosti dat, atd.). V rámci NAT/WG1 bylo navrženo a následně na zasedání v Londýně publikováno rozdělení standardu alespoň na dvě části - jedna část specifikace datového modelu dat vozidlové jednotky, druhá část specifikace vlastního rozhraní OBU - centrum zpracování.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

V rámci činnosti CEN278/WG1 byly zpracovávány následující dokumenty, u kterých je krátce popsán stávající stav:

00278010 *EFC – Zkušební postupy pro uživatele a stacionární zařízení – Část 1: Popis zkušebních postupů* (paralelně s ISO NP 14907-1)
Dokument přijat ke schválení 18.4.2004.

00278103 *EFC – Zkušební postupy pro uživatele a stacionární zařízení – Část 2: Specifikace zkoušek shody použití rozhraní v rámci EFC* (paralelně s ISO NP 14907-2)
Finální dokument byl podstoupen k paralelnímu hlasování 11.12.2003.

00278114 *EFC* – *Systémová architektura pro dopravní služby souvisící s vozidly* (paralelně s ISO NP 17573)

CEN ISO TS 17573 byla schválena dne 2002-10-25 (výsledek hlasování CEN/TC278 je v dokumentu N 1423, výsledek hlasování ISO/TC204 je v dokumentu N 847).

00278105 *EFC* – *Systém bezpečnosti* (paralelně s ISO NP 17574)

Práce v CEN pokračují, chybí koordinace s ISO.

00278104 *EFC* – *Definice API pro EFC založené na CN/GNSS* (paralelně s ISO NP 17575)

Finální verze pro paralelní hlasování prosinec 2004. Práce na standardu uspíšil projekt MISTER.

00278139 *EFC* – *Definice rozhraní pro clearing mezi operátory* (revize ENV 14904:1997)

prENV 14904:2002 byla schválena dne 2002-04-17.

00278152 *EFC* – *Definice aplikačního rozhraní pro vyhrazené spojení krátkého dosahu* (revize ENV ISO 14906:1998)

ENV ISO 14906:1998 byla schválena 29.3. 2004.

4. Informace o uskutečněném připomínkování EN a převzetí EN do ČSN

Vzhledem ke skutečnosti, že standardů zpracovávaných v rámci CEN278/WG1 není velký počet, většina připomínek je řešena přímo na zasedáních. Tím, že NAT je informován o stavu standardů, tato procedura se jeví jako výhodnější a přímější, neboť stejně každá připomínka vznesená oficiální cestou se řeší na zasedání pracovní skupiny.

5. Předpoklad prací v roce 2005

V roce 2005 jsou plánovány 4-5 zasedání skupiny CEN 278/WG1, kde konkrétní termíny a místa nejsou zatím zvoleny. Pracovní skupina bude pokračovat ve své činnosti a vzhledem k velkému zájmu o standard pr CEN 17 575 ze strany Evropské komise lze očekávat, že tento komplikovaný a diskutabilní dokument bude dokončen a zaslán k novému připomínkovému řízení.

6. Předpoklad prací v plánu normalizace

Lze oprávněně předpokládat, že pokud bude standard pr ENV 17 575 dokončen v příštím roce, bude ihned požádáno o možnost jeho překladu do českého jazyka a o jeho převzetí do ČSN, neboť tento standard sehraje klíčovou úlohu v případném výběrovém řízení na realizaci elektronického mýtného v ČR.

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2004, doporučení, upozornění, různé

Činnost skupiny CEN278/WG1 v roce 2004 byla bezproblémová, což je zejména zásluhou konvenora H. Stoelhorsta, který vedl skupinu velmi pečlivě, každé jednání bylo velmi dobře připravené a celý tým byl aktivní během každého jednání. I když došlo ke změně konvenora v roce 2004, kdy byl jmenován Jesper Enghdal, jednání mají stejnou kvalitu, protože Jesper Enghdal působil dlouhá léta jako tajemník konvenora H. Stoelhorsta. Novým tajemníkem byl zvolen Johan Hedin ze Švédska.

Práce skupiny byla ovlivněna první praktickou realizací systému mýtného v Německu na principu GNSS/CN a realizací Rakouského systému mýtného naopak na bázi DSRC.

Příloha A: Cestovní zprávy ze zasedání

Zpráva ze služební cesty (Londýn):

Cestu uskutečnil:

Doc. Dr. Ing. Miroslav Svítek,
ČVUT Fakulta dopravní
Konviktská 20
110 00 Praha 1
mail: svitek@fd.cvut.cz

Termín služební cesty: 5.6. 2004 - 11.6. 2004

Cíl cesty:

Cílem této služební cesty byla účast na pravidelném zasedání pracovní skupiny CEN/TEC278/WG1.

Dosažené výsledky:

Hlavním cílem služební cesty byla účast na jednání podskupiny SG5, která připravuje standard 17 575, který je klíčový pro další rozvoj EFC systémů založených na GNSS/CN technologiích. Základní body jednání jsou shrnuty níže:

- prezentace projektu MISTER (Minimum Interoperability Specification for Tolling on European Roads), jež je řešen skupinou expertů vybraných s podskupiny SG5. M. Svítek je též členem tohoto týmu. Výsledky tohoto projektu mají doplnit standard 17 575 tak, aby oba dokumenty vedly ke specifikaci OBU jednotky, která bude splňovat požadavky dané Direktivou 2004/52/EC "interoperabilita systémů elektronického mýtného",
- prezentace výsledků projektu SAGA, který byl řešen v rámci ERTICO - Paul Kompfner shrnul požadavky na systém GNSS, které je nutno zahrnout do CEN standardů tak, aby se uplatnily systémové požadavky nově vznikajícího evropského systému GALILEO, kde zejména pro systémy EFC je nutno definovat požadavky na lokátor,
- prezentace londýnského systému - Nick Patchett prezentoval situaci v Londýně, kde je základním údajem pro zpoplatnění SPS vozidla, která by se měla standardizovat - diskuse ukázala rozdíl mezi londýnským a ostatními systémy, které jsou založeny na OBU jednotce,
- revize a diskuse nad stávajícím stavem standardu 17 575:
  - standard je velmi složitý (zatím má 380 stránek) a ještě nezahrnuje bezpečnost, atd. - skupina diskutovala možnost jeho rozdělení na 3 standardy - problém je v tom, že standard už prošel připomínkovým řízením a vše co do něj bylo doposud přidáno odpovídá připomínkám - pokud by se rozdělil, vše by muselo být opakováno,

- do standardu byly doplněny komunikační zprávy mezi různými entitami - kap. 6, jako nastavení kontraktu, download softwaru, download geografických informací, atd.

- ve standardu chybí položka nahrávání dat, která tam bude doplněna,

- je velký problém mezi ITS terminologií a bankovní terminologií, zejména ve slovech clearing a payment, kde ITS terminologie pod clearing rozumí situaci, kdy řidič zaplatil (např. potvrzením a odsouhlasením platby), ale platba ještě neproběhla - poté co platba proběhne, jde o payment. V bankovní terminologie jsou všechny platby payment a clering značí platby mezi bankovními domy,

- bezpečnost bude řešena pouze omezeně tím, že budou vyjmenovány klíčová data a softwarové moduly, které musí být chráněny - jinak za bezpečnost OBU jednotky odpovídá výrobce - zřejmě nastane problém při certifikaci downloadovaného softwaru, kde OBU jednotka musí zaručit, že data vyslaná a přijatá jsou stejná.

Další částí služební cesty byla účast na plenárním zasedání CEN278/WG1 a ISO/TC 204/WG5. V první části plenárního zasedání byly předneseny závěry z jednotlivých podskupin včetně závěrů projektu MISTER - dokument zatím nemůže být distribuován, protože zatím není odsouhlasen expertní skupinou a je ve fázi draftu. Na plenárním zasedání byl znovu prezentován londýnský systém a též systém korejský.

V závěru byla skupina informována o změně konvenora, kde jediným kandidátem na konvenora je Jesper Enghdahl. Předchozí konvenor Henk Stoelhorst kandiduje na vedoucího CEN/TC 278.

Přílohou cestovní zprávy jsou všechny projednávané dokumenty.

Příloha B - Katalogové listy norem WG1

Číslo normy: ENV ISO 14904:1997
Anglický název: RTTT Automatic Fee Collection (AFC) - Interface specification for clearing between operators
Český název: Automatické (elektronické) vybírání - Specifikace rozhraní pro platební styk mezi operátory
Počet stran: 41
Klíčová slova: EFC, AFC, Address, Air Interface, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy: Standard definuje rozhraní pro zúčtování mezi různými operátory a je základem pro jednotnou komunikační zprávu, pro jednotný přenos dat a definici rozhraní. Základním cílem standardu je vytvořit jednotnou strukturu zúčtování systémů EFC jak mezi různými platebními systémy, tak mezi různými operátory výběru plateb, tak i provozovateli veřejných i privátních dopravních služeb. Standard zahrnuje: <ul style="list-style-type: none">
• různé modely placení (např. placení předem či placení po využití placené služby)
• širokou škálu dopravních služeb (placení mýtného, placení parkování, placení za použití mostů či tunelů, placení veřejné dopravy, placení za optimální navigaci, atd.)
• širokou škálu provozovatelů služeb (koordinaci mezi institucemi jež vybírají poplatky a bankovními institucemi)
• bezpečnost a uchování soukromí všech aktérů transakce Všechny transakce popsané v tomto standardu jsou obecné a všechny speciální transakce lze vnímat jako podmnožinu popsaného rozhraní.
Stav rozpracovanosti (ST ...): ENV ISO
Termín schválení: 1997
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV): oznámena: Věstník č. 7/1997 str. 147
Český překlad, případně jeho doporučení: nedoporučen český překlad

Číslo normy:	ENV ISO 14906:1997
Anglický název:	RTTT Electronic Fee Collection - Application interface definition for dedicated short-range communication
Český název:	Automatické (elektronické) vybírání - Definice aplikačního rozhraní pro DSRC (radiový přenos na krátkou vzdálenost)
Počet stran:	50
Klíčová slova:	DSRC, Application interface, communication, EFC, AFC, Address, Air Interface, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy:	Standard definuje aplikační rozhraní pro komunikačního spojení krátkého dosahu (DSRC - Dedicated Short Range Communication). Aplikační vrstva L7 systému DSRC je standardizována tak, aby vyhovovala požadavkům pro elektronické vybírání poplatků EFC. Standard popisuje detailně transakci EFC pro systém DSRC a tom jak fázi inicializace transakce, tak i fázi provedení transakce. Pro daný systém DSRC jsou ve standardu definovány funkce, včetně parametrů a datových atributů. V příloze A popisovaného standardu jsou uvedeny všechny specifikace EFC datových typů a kódů. Příloha B obsahuje výňatek ze standardu (ENV 12834), který se též dotýká aplikační vrstvy DSRC komunikačních systémů. Popisovaný standard je základem pro interoperabilitu EFC systémů založených na technologii DSRC.
Stav rozpracovanosti (ST ...):	prCEN ISO - stádium 32
Termín schválení:	2003
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):	bude oznámena ve Věstníku
Český překlad, případně jeho doporučení:	nedoporučen český překlad

Číslo normy:	ENV ISO 14907-1:1999
Anglický název:	RTTT Electronic Fee Collection - Test procedures for user and fixed equipment, Part 1: Description of test procedures
Český název:	Automatické (elektronické) vybírání - Postupy testování mobilních a pevných zařízení, část 1: Popis postupů testování
Počet stran:	95
Klíčová slova:	Test procedure, user equipment, fixed equipment, DSRC, Application interface, communication, EFC, AFC, Address, Air Interface, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy:	<p>Standard specifikuje způsoby testování RSE (Road Side Equipment) a OBU (On-board Unit) EFC systémů. Testy jsou rozděleny do následujících kategorií:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Testy funkčnosti EFC systémů <ul style="list-style-type: none"> Tyto testy jsou spojeny se základními parametry EFC systémů a verifikují činnost EFC systému, kapacitu EFC systému nezávisle na operátorovi. V této kategorii testů jsou testovány následující parametry: <ul style="list-style-type: none"> • Komunikace mezi vozidlem a infrastrukturou • EFC aplikace (např. test funkčnosti EFC) • Charakteristiky vozidel pro EFC • Dopravní charakteristiky pro EFC • Vliv EFC na životní prostředí • Testy kvality EFC systémů <ul style="list-style-type: none"> Tyto testy testují parametry samotných zařízení systému EFC. Lze je rozdělit do následujících kategorií: <ul style="list-style-type: none"> • Management kvality (návrh, vývoj, výroba, instalace, servis EFC systémů) • Spolehlivost, dostupnost EFC (životnost jednotlivých EFC komponent, spolehlivost transakce) • Testy provozu EFC systémů <ul style="list-style-type: none"> Tyto testy souvisí s elektromagnetickou kompatibilitou EFC systémů, s otázkami životního prostředí, atd.
Stav rozpracovanosti (ST ...):	ENV
Termín schválení:	2000
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):	bude oznámena ve Věstníku
Český překlad, případně jeho doporučení:	nedoporučen český překlad

Číslo normy:	ENV ISO 14907-2:2003
Anglický název:	RTTT Electronic Fee Collection - Test procedures for user and fixed equipment, Part 2: FC application interface conformance tests specification
Český název:	Automatické (elektronické) vybírání - Postupy testování mobilních a pevných zařízení, Část 2: Specifikace zkoušek pro posouzení shody na rozhraní systému EFC
Počet stran:	102
Klíčová slova:	Test procedure, user equipment, fixed equipment, DSRC, Application interface, communication, EFC, AFC, Address, Air Interface, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy:	<p>Specifikuje způsoby testování EFC prvků. Mezi testy patří zejména test funkčnosti, komunikace mezi vozidlem a infrastrukturou, charakteristik vozidel, vlivu EFC systémů na životní prostředí, spolehlivosti a kvality, atd. Testy v tomto standardu jsou chápány jako metodika pro posuzování jednotlivých EFC systémů.</p> <p>První část standardu definuje testy z hlediska metodiky, kdežto druhá část definuje parametry, které je třeba testovat a zjišťovat jejich shodu s předdefinovanými hodnotami.</p>
Stav rozpracovanosti (ST ...):	ENV
Termín schválení:	2003
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):	bude oznámena ve Věstníku
Český překlad, případně jeho doporučení:	nedoporučen český překlad

Číslo normy:	ENV ISO 17574:2001
Anglický název:	RTTT Electronic Fee Collection - EFC-Security framework
Český název:	Automatické (elektronické) vybírání - EFC-Bezpečnostní rámec
Počet stran:	49
Klíčová slova:	Safety, security, DSRC, Application interface, communication, EFC, AFC, Address, Air Interface, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy:	<p>Jedná se o zavedení bezpečnostních prvků pro systémy EFC. Prvky bezpečnosti jsou definovány pomocí tzv. Protection Profiles dle standardu ISO/IEC 15408, které jsou ve standardu přizpůsobeny terminologii EFC a je dále navržena procedura jejich zavádění pomocí tzv. Target of Evaluation - TOE.</p> <p>Bezpečnostní aspekty EFC systému jsou velmi důležitou komponentou implementace EFC systému a standard popisuje metodiku, jak docílit předdefinované úrovně bezpečnosti systému EFC.</p>
Stav rozpracovanosti (ST ...):	ENV
Termín schválení:	2003
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):	bude oznámena ve Věstníku
Český překlad, případně jeho doporučení:	nedoporučen český překlad

Číslo normy:	ENV ISO 17573:2002
Anglický název:	RTTT Electronic Fee Collection - EFC-System architecture for vehicle related to transport services
Český název:	Automatické (elektronické) vybírání - EFC - Architektura systému
Počet stran:	34
Klíčová slova:	Architecture, DSRC, Application interface, communication, EFC, AFC, Address, Air Interface, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy:	Standard definuje obecnou architekturu systému EFC tak, aby nezávisela na zvolené technologii. V rámci standardu je popsán význam obecných aktérů EFC systému (referenční architektura) a jejich vzájemné vazby. Na základě referenční architektury je uvedena funkční a informační architektura EFC systému s tím, že tzv. Pentagonská architektura prezentovaná v tomto standardu je natolik obecná, že je ji možno využít pro různé technologie a varianty řešení EFC systému (GNSS/CN, DSRC).
Stav rozpracovanosti (ST ...):	ENV
Termín schválení:	2002
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):	bude oznámena ve Věstníku
Český překlad, případně jeho doporučení:	nedoporučen český překlad

Číslo normy:	prENV ISO 17575:2001
Anglický název:	RTTT Electronic Fee Collection - EFC - Application Interface Definition for global Navigation Satellite Systems and Cellular Networks (GNSS/CN)
Český název:	Automatické (elektronické) vybírání - EFC - Definice aplikačního rozhraní pro globální navigační satelitní systémy a celulární sítě (GNSS/CN)
Počet stran:	180
Klíčová slova:	GNSS, CN, Application interface, communication, EFC, AFC, Application Identifier, Data Element Structure, Manufacturer, OBE, RSE, Operator, Smart Card, User, Clearing
Obsah normy:	<p>Definuje strukturu transakce včetně obsahu informace přenášené pomocí celulární sítě CN mezi OBU a centrem pro EFC, které je založeno na GNSS. Rozhraní je navrženo pro veškerou silniční infrastrukturu. Standard nabízí datový model a datový protokol zajišťující bezpečnost transakce.</p> <p>Součástí standardu je kromě definice vlastního rozhraní mezi OBU a CE (Central Equipment) též stanovení datových modelů geografických objektů, stanovení významu jednotlivých datových prvků a v neposlední řadě metodika aplikace tohoto standardu.</p>
Stav rozpracovanosti (ST ...):	ENV
Termín schválení:	2004
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):	bude oznámena ve Věstníku
Český překlad, případně jeho doporučení:	nedoporučen český překlad

WG 2

**SYSTÉMY ŘÍZENÍ DOPRAVY NÁKLADŮ
A VOZOVÉHO PARKU**

Ing. Ivan Fencel, Ph.D.

WG2 - Freight and Fleet management Systems – FFMS Systémy řízení dopravy nákladů a vozového parku

WG2 v rámci TC278 se zabývá normalizací v oblasti řízení vozového parku a zvláště pak integrovanou logistikou systémů řízení dopravy nákladů a vozového parku, používající elektronickou výměnu dat pro spojení mezi pracovníky managementu a mobilním informačním komunikačním systémem vozidel (řidičů) dopravovaného zboží.

Cílem je dosáhnout otevřenosti integrované platformy pro řízení vozového parku a pro pan-evropské řízení dopravy zboží, a tak zvýšit její účinnost.

Oblast zahrnuje všechny typy dopravy zboží po silnicích, od distribuce po dálkovou dopravu, včetně monitorování nebezpečných nákladů a rozhraní s jinými druhy dopravy a vozovými parky.

Průběh prací a činnosti ve WG2 v roce 2004

Oficiální stránky CEN TC278, kde lze nalézt aktuální informace o TC278 a jeho WG, provozuje Nizozemský normalizační institut na adrese : <http://www.nni.nl/cen278/>

V roce 2003 si pracovníci CENU uvědomili důležitost této pracovní skupiny a rozhodli se její činnost reaktivovat. Od roku 2000 je postup prací v rámci WG2 utlumen mj. z důvodu absence zásadních rozhodnutí o dalším postupu v rámci CEN a dále z důvodu složitosti celého procesu standardizace v této oblasti, kde mají velký vliv parciální zájmy jednotlivých zainteresovaných organizací (dodavatelé systémů pro FFMS a také dopravců)

Dosavadním gestorem mezinárodní pracovní skupiny WG2 Freight and Fleet Management Systems byl pan J.C. Rennesson., který na svoji funkci rezignoval. CEN zatím nenominoval nového gestora. Byl jmenován pouze provizorní gestor R.K. Williams, který má překlenout období nečinnosti v této pracovní skupině. Pan Williams pracuje v rámci ISO WG1/CEN WG13 na problematice ITS architektury.

Vedoucí NAT WG2 se z důvodů pracovního zatížení (mj. účast na přípravách a řešení zahraničních projektů) nezúčastnil zasedání TNK 136 v roce 2004 (kromě plánovaného listopadového setkání). Na tato setkání byli proto vysláni jeho zástupci (Ing. Věžník, Ing. Gelová) - oba CDV, sekce S31 dopravní telematika), kolegové z NAT.

V průběhu roku 2004 byly průběžně připravovány podklady pro připravovaný glosář ITS.

1. Účast na zasedáních WG2 v roce 2004

V letošním roce se nekonalo žádné setkání WG2. Tato pracovní skupina v současné době nevyvíjí žádnou činnost v oblasti přípravy norem. Rozběhnutí další činnosti se předpokládalo až po přijetí mandátu 270, které je v pravomoci CENU. Toto rozhodnutí, které je v kompetenci CEN, je dle bývalého gestora WG2 J.C. Rennessona několik let odkládáno.

Další činnost se očekává v souvislosti s rozvojem potřeb zvyšování bezpečnosti nákladní dopravy. Další práce jsou očekávány po přijetí dokumentu týkajícího se revize prací v oblasti

standardizace dopravní telematiky, za které odpovídá pan R.K. Williams (gestor TC278 WG13/ISO204 WG1 – viz výše).

2. Zasedání NAT/WG2 v roce 2004

V roce 2004 se neuskutečnilo žádné zasedání NAT, právě z důvodu nulové aktivity WG v rámci CENU. Ing. I. Fencel je v těsném pracovním kontaktu s panem Williamsem, který se pokusí opětovně aktivovat činnost WG2. Tento neuspokojivý stav Ing. I. Fencel průběžně konzultoval s odborníky, kteří se zabývají touto problematikou na mezinárodní úrovni. Budoucí vývoj v této oblasti standardizace lze jen s obtížemi odhadnout, ale potřeba postupu prací se jeví jako nevyhnutelná, zejména s nárůstem objemů nákladní dopravy a potřebami souvisejícími se zvyšováním bezpečnosti silničního provozu, které byly definované ve strategickém programu EU s názvem eSafety.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

Žádné dokumenty nejsou aktuálně připravovány a případné dřívější dokumenty vyžadují revizi.

4. Připomínkování a převzetí EN do ČSN

Výsledkem práce WG2 je v současné době návrh normy Freight and fleet management systems reference architecture and terminology - Part 1: High level architecture and terms, která měla být publikována v roce 2000 jako ENV 002780894, část 1. Návrh druhé části této normy byl stažen a měl být aktualizován na základě výsledků projektů KAREN (resp. FRAME) a COMETA.

Z přehledu stavu aktuálně zpracovávaných dokumentů ve WG2 vyplývá, že práci na ENV je potřeba koordinovat s postupem řešení strategických mezinárodních projektů EC (zejména DG INFISO) a reagovat aktuálně na jejich výstupy, a to zejména na:

- výsledky z projektu KAREN (Keystone Architecture for Required European Networks), resp. FRAME (pokračování projektu KAREN v rámci 5.RP EU);
- výsledky projektu COMETA (COmercial vehicles Electronic and Telematic Architecture)

Vysokou prioritu má úkol s cílem vytvoření normy pro integrovanou dopravní komunikační platformu - Integrated Transport Communication Platform - Standards for freight/fleet and vehicle management.

Prezentace nových námětů pro WG2 – stav totožný z předchozího období:

Nejvyšší priorita:

- Digital Tachograph – integrace s palubní jednotkou
- Tracking and Tracing of Intermodal Freight

Střední priorita:

- Weight in Motion, atd.

Převzaté ČSN EN v roce 2004

Dosud nebyla v ČR převzata žádná norma.

Zhodnocení přínosů, rizik a následných opatření vyplývajících z přejímání EN do ČSN

a) Z hlediska ČSN

Při přejímání této skupiny norem je třeba prověřit vazby na systém EDIFACT (případně aktuálnější modifikace z hlediska případného využití nejnovějších informačních technologií) a normy používané v současné době v sektoru silniční přepravy zboží. Současně je nutno přihlídnout zejména k výsledkům projektů KAREN (FRAME), THEMIS a COMETA.

b) Z hlediska převzetí EN průmyslovou a výrobní sférou

Tyto normy sehrají klíčovou roli při budoucím předpokládaném propojení systémů jednotlivých organizací zabývajících se silniční přepravou osob a zboží. Jistou nevýhodou při zavádění je velmi široká oblast působnosti norem a tedy nutnost respektování mnoha předpisů různých resortů.

5. Plán činnosti gestora v roce 2005

Předpokládaná setkání WG

Vzhledem k očekávané reaktivaci činnosti v rámci WG2, je předpokládána účast na 1-2 setkáních pořádaných v Evropě. Setkání se uskuteční na základě pozvání nového vedoucího (convenora) WG2.

Předpokládaný počet zasedání

Předpoklad účasti na jednom až dvou zasedání WG, po konzultaci s vedoucím TC278 příp. také na semináři k systémové architektuře KAREN (resp. FRAME). Termíny budou upřesněny počátkem roku 2005.

6. Rozsah EN plánovaných ke schválení a převzetí do ČSN v r. 2004

Norma 00278094 "Freight and fleet management systems reference architecture and terminology - Part 1: High level architecture and terms" zatím nebyla publikována a měla být revidována v souvislosti s výsledky projektů referenční architektury KAREN a COMETA. S ohledem na postup prací v uplynulém období, lze jen ztěžko předgiovat další vývoj prací. Mj. je otázkou, zda v průběhu roku 2005 lze očekávat postup prací na další normě "FFMS - Reference architecture and terminology - Part 2: Extended object oriented architecture". K první normě bude popř. připravena aktualizovaná verze stávající anotace. V závislosti na postupu prací bude připravena anotace také ke druhé zmíněné normě. Na základě obdržných dokumentů v průběhu roku 2004 bude aktualizováno rozhodnutí o převzetí norem připravených v rámci WG2 do ČR.

WG 3

VEŘEJNÁ PŘEPRAVA OSOB

Ing. Stanislav Barták

Výroční zpráva o činnosti CEN 278 / WG 3 za rok 2004

Vypracoval:

Ing. Stanislav Barták,
gestor WG3,
Brunclíkova 18,
162 00 Praha 6,
telefon: 235 362 230 241 090 617; fax: 241 090 610
mobil: 607 103 362
e-mail: bartak@apex-jesenice.cz, stanislav.bartak@quick.cz

V Praze 27. 10. 2004

Výroční zpráva o činnosti CEN 278 / WG 3 za rok 2004

Uskutečněná zasedání CEN / TC278 / WG3 – Veřejná doprava

V 1. pololetí roku 2004 byla plánována 2 zasedání WG3, která se uskutečnila v těchto termínech a místech:

1. 14. a 15. 2004 v Paříži;
2. 3. a 4. 6. 2004 v Kolíně nad Rýnem.

Gestor WG3 se zúčastnil obou zasedání. Z obou zasedání byly vypracovány a rozeslány cestovní zprávy.

Přínos pro ČR prvního zasedání lze charakterizovat takto:

- a. České straně se podařilo obhájit svá stanoviska v předkládaných dokumentech. Tj. zejména se pokračuje v záměru standardizovat akustická hlášení včetně informací pro nevidomé. Na českou stranu se přiklonil zástupce Velké Británie, který je ochoten aktivně spolupracovat, a zástupce SRN musel přeformulovat stanovisko. Zůstává úkol, získat minimálně další jeden stát k aktivní účasti.
- b. Cenné jsou další informace o existujících doporučeních v architektuře dynamických informací pro cestující, vydaných VDV, protože je záměr tento systém vybudovat pro region Praha a střední Čechy.

Výsledky druhého zasedání lze charakterizovat obdobně:

- a. České straně se daří obhajovat svá stanoviska v předkládaných dokumentech. Tj. zejména se pokračuje v záměru standardizovat akustická hlášení včetně informací pro nevidomé. Za podpory konvenora jsou vyzýváni členové WG 3, aby vyjadřovali svá stanoviska k předkládaným dokumentům. Zlom nastal na straně SRN. Je však otázkou, jaké stanovisko zaujme firma Siemens.
- b. Cenné jsou další informace o existujících doporučeních v architektuře dynamických informací pro cestující, vydaných v dalších státech, protože se buduje experimentální systém pro region střední Čechy. Stejně významné je i členství českého experta v SG 7, i když jeho účast na jednáních bude z finančních důvodů minimální.

V současné době je připravováno jediné zasedání ve 2. Pololetí, a to 4. a 5. listopadu v Praze. Příprava tohoto zasedání a to jak po stránce věcné tak organizační, bude hlavní náplní práce ve 2. pololetí roku 2004.

Uskutečněná zasedání subkomisí NAT/WG3

Zasedání všech členů NAT/WG3 se neuskutečnilo pro pracovní vytíženost členů a velkou dopravní vzdálenost. Většina členů NAT je z Moravy. Veškeré práce byly vedeny korespondenční formou za využití všech dostupných komunikačních prostředků: telefon, dopis, e-mail, fax. Zejména mezi gestorem a některými členy NAT probíhal čilý e-mailový styk. Hlavní práce spočívala v připomínkování návrhů standardů projednávaných ve WG3. K připomínkování byli využiti i odborníci mimo NAT, specializovaní na projednávanou problematiku.

Pro členy NAT byla vydána obsáhlá informační zpráva: "Informace pro členy národního aplikačního týmu CEN 278 WG 3", ve které jsou výtahy z cestovních zpráv a překlady zápisů jednotlivých jednání WG 3".

Dva členové NAT si vyžádali doplňující informace a návrhy standardů, pro plnění úkolů, které ve svém podniku řeší. Požadované informace a dokumenty jim byl poskytnuty. V DP Brno bylo poskytnutých informací využito pro budování řídicího a informačního systému veřejné dopravy.

Pokrok ve schválených a připomínkových EN, TS a ENV

Během pololetí roku bylo provedeno pozitivní posouzení zejména k těmto dokumentům WG3:

- **TS 13149-6** Public transport – Road Vehicle Scheduling and Control Systems – On Board Data Transmission Between Equipment Inside a Vehicle – Part 6: CANopen message content.
- **WI 278138:** Public Transport - Interoperable Public Transport - Fare Management System Architecture

Bylo doporučeno, aby Česká republika aktivně spolupracovala na tvorbě standardu "Server to Server interface for Real Time Information".

Předpoklad prací v roce 2005

Počet plánovaných zasedání TC / WG3

V současné době jsou naplánována dvě zasedání:

- 27. a 28. 1. 2005 v Nice;
- 2. a 3. 6. 2005 v Helsinkách.

Podle zkušeností z uplynulých let lze počítat se 3 zasedáními.

Náklady na jedno zasedání v zahraničí při použití zvýhodněné letecké taxy jsou cca 22 000 Kč.

Pro tři zasedání v zahraničí jsou plánované náklady **66 000 Kč**.

b) Pracovní porady Národního aplikačního týmu

Předpokládá se stejný způsob práce NAT v roce 2005 jako v minulých letech, tj. převážně korespondenční, spočívající ve vypracování připomínek a stanovisek k dokumentům. V roce 2005 bude pokračovat spolupráce na tvorbě nového návrhu standardu: "Akustická hlášení pro cestující ve veřejné dopravě".

Po odsouhlasení dílčích standardů EN 13149-4 a EN 13149-5 a přijetí technické směrnice TS 13149-6 a informací o zkušenostech s CAN Open ve Spolkové republice Německo bude nutno hledat cestu jak zajistit optimální způsob, a to jak po technické tak ekonomické stránce zavedení této směrnice v ČR.

Předpoklad prací v plánu normalizace

V roce 2004 byly převedeny na EN návrhy standardů ENV 13149-1, ENV 13149-2, ENV 13149-4 a ENV 13149-5. Dva ENV byly převedeny na TS a ENV 13149-3 a ENV 13149-6.

6. Různé

Při posuzování normalizační činnosti WG3 je třeba si uvědomit, že má bezprostřední dopad na český průmysl a podniky provozující městskou hromadnou dopravu. Informační a řídicí systémy v městské hromadné dopravě jsou v České republice vysoce rozvinuty a to zejména v Praze, kde současná úroveň v řadě ukazatelů předčí vyspělé země EU. Gestor měl příležitost se seznámit se stavem v Kolíně nad Rýnem, Bordeaux a Oslo. To představuje velké technické know how, ale také značné investiční náklady a nebylo by dobré, kdyby technické řešení těchto zařízení neodpovídalo standardům EU, tím spíše, že prakticky celá výbava až na nové mobilní radiostanice je české provenience. V současné době se rozšiřuje využití informačních a řídicích systémů do předměstské dopravy.

Na druhé straně je třeba si uvědomit, že některá zařízení postupně budou za technickou životností, případně svou technickou úroveň, poplatnou době instalace, a neumožní převzetí dalších funkcí řídicích a informačních systémů a bude třeba, aby jak čeští výrobci zařízení a

vozidel, tak dopravní podniky byly včas na zavedení nových standardů připraveni. To je zejména skupina standardů 13149/4 – 13149/6, týkající se vozidlové sběrnice CANopen, kterou bude nutno postupně zavádět místo dosud používané IBIS podle doporučení VDV (Verein Deutscher Verkehrsbetriebe) z roku 1984.

Ing. Stanislav Barták

Přílohy:

- ◆ Cestovní zpráva z jednání WG 3 v Paříži.
- ◆ Cestovní zpráva z jednání WG 3 v Kolíně nad Rýnem.
- ◆ Karty norem WG 3.

WG 4

DOPRAVNÍ A CESTOVNÍ INFORMACE

Ing. Jiří Štefan

Zpráva o věcném plnění úkolu gestora – CEN-TC278 – WG4 v roce 2004.

Funkci gestora CEN/TC 278 WG4 vykonávám od 20.12.1999. Vzhledem k organizačním změnám, které vznikly díky prudkému rozvoji této oblasti, jsem zároveň od dubna 2003 členem technické normalizační komise TNK 136 „Dopravní telematika“.

Členové národního aplikačního týmu (NAT) jsou uvedeni v samostatném seznamu. Ing Volný se jednání WG4 dlouhodobě nezúčastňuje. Uvádím ho zde pouze z toho důvodu, že na něj nemám žádný kontakt a o jeho zařazení do NAT požádalo Ředitelství silnic a dálnic české republiky.

Novým členem NAT WG4 se stal můj kolega Ing. Bc. Tomáš Tichý, Ph.D.

V tomto roce se uskutečnilo jedno širší pracovní setkání, a to 19.6. 2004. s Ing. J. Smítkou (firma SWM).

Hlavní změnou v mezinárodním vedení pracovní skupiny WG je rezignace dosavadního konvenora Paula Burtona (viz zápis ze **32. plenárního zasedání CEN/TC 278 v Kodani 26. března 2004**). Novým konvenorem skupiny WG4 se stal pan Ralf Ducheck, dříve vedoucí SWG 1 (viz zápis ze **33. plenárního zasedání CEN/TC278 v Paříži 17. září 2004**).

Aby byla zachována návaznost na zápisy z předcházejících let, rozdělil jsem činnost skupiny stejným systémem po jednotlivých SWG (nové číslování dle ISO následuje). Moje poznámky jsou v textu psány kurzívou.

Organizace práce ve skupinách :

SWG 1 (WI 4.2.1)

TTI s využitím RDS – ALERT ...

Vedoucí : Ralf. Duckleck

Stav :

- EN ISO14819-1 (TTI - zprávy TTI kódované pomocí dopravních zpráv - část 1: Protokol kódování pro radiový datový systém - kanál dopravních zpráv (RDS - TMC) s využitím Alert C) (paralelní s ISO NP 14819-1) .

Schválena.

- EN ISO 14819-2 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 2: Akční a informační kódy pro kanál dopravních zpráv (RDS - TMC) (paralelní s ISO NP 14819-2)

Schválena.

- EN ISO 14819-3 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 3: Lokalizační odkazy pro ALERT-C) (paralelní s ISO NP 14819-3).

Schválena.

Schválením těchto tří hlavních dokumentů problematiky RDS – TMC a oficiální česká lokalizace tabulek EN ISO 14819 – 3 na Fóru TMC, o kterou se zasloužil ČSNI činí z této skupiny norem nejlépe propracovanou ucelenou skupinu. Všechny tyto tři normy jsou již delší doby přeloženy do českého jazyka.

Stále také zůstávají v platnosti předchozí normy se stejnou problematikou, charakterizované číselnou skupinou „12313“.

- ENV 12313-4 (TTI - Zprávy TTI pomocí kódování dopravních zpráv - část 4: Protokol kódování pro RDS - TMC s použitím Alert plus c Alert C).

Schválena.

Tuto normu pravděpodobně čeká postupné přepracování na kódovou skupinu „14819“, ale v současné době to není prioritní zájem.

- Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 6: Kódování a vstupní podmínky pro radiový datový systém – kanál dopravních zpráv s využitím protokolu ALERT –C..

Probíhá paralelní připomínkování

Fórum TMC se zabývá koncipováním přídatné části série prENV 14819, jelikož přijetí a pokračování služeb TTI vyžaduje v řadě zemí komerční model, založený na komerčních principech, čímž by náklady na shromažďování dopravních dat a jejich šíření mohly být refundovány zatížením koncových uživatelů nebo zprostředkovatelů přijímajících a užívajících zmíněná data. Vhodným způsobem k dosažení tohoto modelu je „zakódovat“ určitým způsobem data a poskytnout klíč k jejich dešifrování proti zaplacení předplatného nebo poplatku. Výše uvedený dokument si zaslouhuje pozornost vzhledem k tomu, že zavádí omezení přístupu při použití protokolu ALERT C (dříve se jednalo o protokol ALERT plus), který přenáší základní dopravní a cestovní informace.

SWG 2 (WI 4.2.2)

TTI s využitím „majákových“ systémů a systémů středního dosahu (návaznost na evropský projekt Matra).

Vedoucí : Ian Fraser

- ENV 12315-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu – Část 1: Specifikace dat – spojení ze stacionárního zařízení do vozidla)

Schválena, platnost prodloužena.

- ENV 12315-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu – Část 2: Specifikace dat – spojení z vozidla do stacionárního zařízení.

Schválena, platnost prodloužena.

Tyto normy počítají s tím, že fyzická vrstva komunikace primárně určená pro komunikaci systémů EFC bude mít jako svůj druhý úkol distribuci dopravních dat.

Dále se objevila další dvojice zajímavých norem:

- prCEN ISO /TS 14822-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Předběžné informace předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu (DSRC) – Obecná specifikace – Část 1 : Downlink

Připravena k paralelnímu připomínkování

- prCEN ISO /TS 14822-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Předběžné informace předávané vyhrazeným spojením krátkého dosahu (DSRC) – Obecná specifikace – Část 1 : Uplink

Ve stádiu připomínek k draftu.

*Anotace obou návrhů je zpracována na zvláštních formulářích. Obecně se dá říci, že se jedná o podrobný popis komunikace na **aplikační vrstvě**.*

SWG 3 (WI 4.2.3)

TTI předávané pomocí rozšířeného stacionárního systému – GATS protocol.

Vedoucí : Stefan Vieweg

V roce 2003 byl vydán návrh prENV ISO 14 821 (8 dílů) - název Road Transport and Traffic Telematics - TTI Messages via Cellular Network. Tyto normy velmi podrobně popisují přenos dopravních informací v síti GSM. Uvádím je všechny najednou.

- CEN-TS 14821-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 1: Všeobecná specifikace
- CEN-TS 14821-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 2: číslování a hlavička zpráv ADP
- CEN-TS 14821-3 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 3: Základní informační prvky
- CEN-TS 14821-4 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 4: Protokoly nezávislé na službě
- CEN-TS 14821-5 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 5: Vnitřní služby
- CEN-TS 14821-6 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 6: Vnější služby
- CEN-TS 14821-7 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 7 : Funkční požadavky na určení polohy
- CEN-TS 14821-8 Dopravní a cestovní informace (TTI) Zprávy předávané celulárními sítěmi – Část 8: Specifické parametry GSM

Schváleny

SWG 5 (WI 4.2.5)

TTI předávané pomocí stacionárního rozšířeného systému (piktogramy apod).

Vedoucí : Prof. Ryuichi Kitamuta

- prENV ISO 14823 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Šíření zpráv prostřednictvím stacionárních systémů nezávislých na médiích – Slovních grafických dat pro systém šíření informací před jízdou a za jízdou.

Připravena k formálnímu hlasování.

V České republice zatím systém kategorizace svislého dopravního značení, který tato norma popisuje, sice není zaveden, ale také není v rozporu se žádnou zákonnou normou. Může být dobrou inspirací pro návrháře svislého dopravního značení.

SWG 6 (ISO WI 15074)

Integrace databáze dopravních hlášení

Vedoucí : Jackson Wang

Vzhledem k rozsáhlosti projektu je stále ve stadiu přípravných prací, vymezení vstupů a výstupů do systému. Navíc se objevují nové nástroje, jako je třeba XML, se kterými je nutno počítat.

SWG7 (WI 4.4)

TTI předávané pomocí vysokokapacitních kanálů

Vedoucí : Bev Marks

*Práce této SWG patří do druhé skupiny norem, kdy systémy přenosu nejsou závislé na přenosovém médiu nebo přenosové technologii. Sice se v souvislosti s těmito normami uvádí šíření pomocí digitálního rozhlasu, ale tyto normy nejsou **vylučně** určeny pro digitální rozhlas. Tím se liší od norem první skupiny, které jsou od svého počátku spjaty s konkrétní technologií (jako jsou třeba všechny normy týkající se RDS-TMC).*

Předmětem prací je protokol TPEG ve všech svých modifikacích a postupně rozšiřovaný o vymoženosti nejnovější technologie XML.

- prCEN ISO/TC TS 18234-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 1 : Úvod, typy společných dat a **tpgML**.

Probíhá paralelní připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 18234-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) –TTI prostřednictvím datových proudů expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 2: Syntax, sémantika a rámcová struktura (**SSF**).

Probíhá paralelní připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 18234-3 Dopravní a cestovní informace (TTI) –TTI prostřednictvím datových proudů expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 3: Aplikace služeb a informační sítě (**SNI**)

Probíhá paralelní připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 18234-4 Dopravní a cestovní informace (TTI) –Zprávy TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 4: **tpeg-rtmML (RTM)**

Probíhá paralelní připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 18234-5 Dopravní a cestovní informace (TTI) –Zprávy TTI předávané označovacím jazykem s možností rozšíření expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 5: **tpeg-ptiML**

Probíhá paralelní připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 18234-6 Dopravní a cestovní informace (TTI) –Toky dat TTI předávané pomocí expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 6: Užití odkazu na polohu (**tpeg-Loc**)

Probíhá paralelní připomínkování.

Kromě těchto starších norem je zde skupina čtyř opravdu nových.

- prCEN ISO/TC TS 24530-1 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 1: Úvod, typy společných dat a **tpegLM**.

Připravena k paralelnímu připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 24530-2 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 2: **tpeg-locML**

Připravena k paralelnímu připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 24530-3 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 3: **tpeg-rtmML**

Připravena k paralelnímu připomínkování.

- prCEN ISO/TC TS 24530-4 Dopravní a cestovní informace (TTI) – TTI předávané rozšiřitelným označovacím jazykem (XML) expertní skupiny dopravních protokolů (TPEG) – Část 4: **tpeg-ptiML**

Připravena k paralelnímu připomínkování.

Protokol TPEG je bezprostředně vázaný na zavedení vysokokapacitních přenosových kanálů, jakým je například vysílání digitálního rozhlasu, a proto jej v našich podmínkách nepokládám za tak aktuální záležitost, jakou je využití protokolu ALERT. Ovšem dle objemu prací v této problematice, které se projevuje množstvím výstupních dokumentů, se v jiných zemích jedná o prioritní úkol.

Praha 2.11.2004

Ing. Jiří Štefan

WG 7

GEOGRAFICKÉ DATOVÉ SOUBORY

Ing. Ludmila Rusová

Zpráva o věcném plnění úkolu gestora - CEN/TC 278 - WG 7 **v roce 2004**

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC, CEN/WG

Vzhledem k utlumení práce pracovní skupiny CEN / TC 278 WG7 byly přesměřovány veškeré aktivity na oblast pracovní skupiny ISO / TC 204 WG 3, kde se pravidelně účastníme jednání konaných v rámci Evropského kontinentu. V tomto roce se konalo zasedání WG3 v městě Vancouver v Kanadě ve dnech 17. – 22.05.2004. Jednání jsme se z finančních důvodů nezúčastnili.

Další zasedání proběhlo v Praze ve dnech 9.- 13.8. a bylo připraveno a organizováno pracovníky naší pracovní skupiny. Zasedání probíhalo na ČSNi. Vzhledem k termínu konání byli přizvaní pracovníci MD a dalších institucí na dovolené a nemohli se zúčastnit. Jednání tedy oficiálně za Českou republiku zahájila JUDr. Zdeňka Burešová ředitelka úseku vnějších vztahů ČSNi. Pracovní jednání se konala vždy od 9 hod a většinou končila po 18 hod. Dne 11.8. v době od 18.15 do 20.15 hod se konala projížďka parníkem s občerstvením.

Předmětem pracovní schůzky bylo projednání aktuálních bodů připravované normy XGDF /pracovní označení/ a vazba na související řešené projekty Agora, Rosa.

Jednotlivá jednání vedli vedoucí příslušné řešitelské skupiny /Task Group/ - Mr. Scarponciny, Mr. Goodwin, Mr. Hiestermann, Mr. Essen. Na koordinaci průběhu celého jednání pracovní skupiny dohlížel Prof. Shibata, jež je konvenorem pracovní skupiny SWG 3.

Součástí jednání bylo řešení pozměňujících návrhů v oblastech: 3D městský model, 3D model terénu, model směrů dopravního proudu, rozšíření atributů pro kategorii komerčních vozidel, katalog atributů, dodatky do UML diagramů a.j.

Dalším bodem byl návrh japonské strany na matematickou presentaci 3D objektů. V této otázce nedošlo k jednoznačnému sjednocení názorů a tato část byla přesunuta na další jednání. Na závěr úterního jednání představil Mr. Hiestermann rozdíly v pohledu na standard mezi CEN-GDF a ISO-GDF.

Na jednání bylo odsouhlaseno, že „Highly dynamic temporal events“ vysoce dynamicky se měnící dočasné události nejsou předmětem standardu. „Dynamic temporal events“ dynamicky se měnící dočasné události mohou být standardem podporovány pro oblast telematických aplikačních služeb apod. Byla řešena otázka definice výměny a aktualizace dat v případě publikování (resp. zpřístupnění) dat.

Společenské události připravené pro experty pracovní skupiny ISO TC204/WG3:

11.08. 2004, 18:15-20:15 plavba parníkem po Vltavě s obecnou diskusí o zkušenostech s využitím normy při tvorbě aplikací a s občerstvením

12.08.2004, 18:30 – 20:30 poznávací výlet autobusem (Pražský hrad)

Obě akce byly vysoce hodnoceny zahraničními experty a významně přispěly k prohloubení povědomí o historii a současnosti kulturních památek v Praze.

Zpráva ze zasedání je obsažena v příloze.

Mimo zmíněné 2 pracovní setkání proběhlo ještě další jednání pracovní skupiny mimo Evropu. Z jednání jsme obdrželi stručné informace. Jednání jsme se nezúčastnili z finančních důvodů.

2. Uskutečněná zasedání subkomisí TNK 51 a NAT/TC, NAT / WG

Národní aplikační tým se skládá ze 3 členů. Vedoucí Ing.Ludmila Rusová – TRANiS spol.s r.o., zástupce Dr.Plíhal - Škoda Auto a.s., Ing.Sedmidubský – CDV Praha. Další zájemci o vývoj normalizace se zúčastňují pravidelných čtvrtletních schůzek pracovní skupiny SDT Digitální mapy a cestovní informace, na kterých jsou účastníci informováni co se děje v oboru. Schůzky mají vysokou odbornou úroveň. Pro předávání informací mezi členy NAT se upřednostňuje elektronický a telefonický styk.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

V roce 2004 pokračují práce na další verzi normy Geografické datové soubory s označením XGDF. Norma ISO 14825 Geografické datové soubory (GDF) byla přijata v ČR a vhlášena cestou věstníku ÚNMZ.

Do nové verze normy se doplňují moduly, které mají vztah k 3D, elektronickému výběru myšného, umístování značek, informace pro chodce apod.

4. Informace o uskutečněném připomínkování a převzetí EN do ČSN

České straně byly zaslány k vyjádření dokumenty :

a) ISO /TC 204 N982 – eXtended Geografic Data Files (XGDF). Obsahem dokumentu pro vyjádření bylo hlasování k pokračování prací na normě XGDF.

Termín připomínkování do ČSNI: 28.6.2004, CEN: 22.7.2004.

b) ISO/WD 17572 – ITS – Location Referencing for Geografic Databases

Termín připomínkování do ČSNI: 15.12.2004, CEN: 15.1.2004.

5. Předpoklad prací v roce 2005

Zúčastňovat se pracovních jednáních uskutečněných v Evropě připomínkovat zpracované pracovní dokumenty. V květnu 2005 se uskuteční pracovní jednání ve Francii.

6. Předpoklad prací v plánu normalizace (převod ČSN EN a tvorba dalších předpisů)

Norma ENV ISO 14825 byla navržena k vyhlášení ve věstníku ÚNMZ.

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2004, doporučení, upozornění, různé

Sledování vývoje norem dává dokonalý přehled o vývoji techniky i aplikací v dopravní telematice. Členové pracovní skupiny WG7 mají snahu seznamovat se svými poznatky další odborníky a odbornou veřejnost.

Na jednotlivých schůzkách pracovní skupiny SDT Digitální mapy a cestovní informace jsou účastníci seznamováni s aplikacemi v oblasti dopravní telematiky, ve kterých jsou využívány digitální mapy. Schůzky proběhly 25.2., 10.6. a 30.9. 2004. Na seminářích SDT byly mimo jiné přednášeny příspěvky z oblasti aplikace digitálních map sledování vozidel pomocí systému GPS a navigace.

Byl zpracován článek GDF, GEOGRAPHIC DATA FILES, Technická normalizační komise TNK136/WG7 autory Jiří Plíhal, Ludmila Rusová. Příspěvek je uveřejněn na www stránkách SDT www.sdt.cz .

Byly přeloženy odborné termíny z oblasti GDF pro Terminologický slovník Dopravní telematiky RÚ /0772/04 .

V Praze dne 29.10.2004

Ing.Ludmila Rusová
TRANiS spol.s r.o.
Slezská 103
130 00 Praha 3

ROAD TRANSPORT and TRANSPORT TELEMATIC

Zpráva ze zasedání pracovní skupiny ISO/TC204 SWG3 -Praha 2004 jež přešla činnost pracovní skupiny CEN/TC278 WG7

Místo konání: ČSNl, Praha, Česká republika

Termín konání: 9 – 13.08.2004

Přítomni: Bert Jakubs/USA, Satoru Nakajo /Japonsko, Masao Shibata /Japonsko, Takashi Taguchi /Japonsko, Cecil Goodwin /USA, Gil Fuchs /USA, Volker Hiestermann /Německo, Rob Vann Essen /NL, Scarponciny /Australie, Ralf Duckeck /Německo, Loic Blavie /Francie, Shigeru Kakumoto /Japonsko,....

Zápis z jednání:

Na pozvání české strany a doporučení Dr. Essena se pracovní schůzka skupiny ISO TC 204 uskutečnila v Praze. V této souvislosti bych velice rád poděkoval ČSNl (JUDr. Burešové) a Ing. Rusové za excelentní organizační podporu jednání. Úvodem byli přivítáni všichni členové pracovní skupiny (Dr. Plíhal) a Judr. Z. Burešová představila současný stav a aktivity ČSNl. Po celo dobu konání byly k dispozici presentační materiály ČSNl, a.j.

Zúčastnili jsme se všech pracovních schůzek včetně závěrečné plenární schůze. Jednání začínala v 9.00 a byla zakončeno v 18.00.

Předmětem pracovní schůzky bylo projednání aktuálních bodů připravované normy XGDF /pracovní označení/ a vazba na související řešené projekty Agora, Rosa. Jednotlivá jednání vedli vedoucí příslušné řešitelské skupiny /Task Group/ - Mr. Scarponciny, Mr. Goodwin, Mr. Hiestermann, Mr. Essen. Na koordinaci průběhu celého jednání pracovní skupiny dohlížel Prof. Shibata, jež je konvenorem pracovní skupiny SWG 3.

Součástí jednání bylo řešení pozměňujících návrhů v oblastech: 3D městský model, 3D model terénu, model směrů dopravního proudu, rozšíření atributů pro kategorii komerčních vozidel, katalog atributů, dodatky do UML diagramů a.j.

Například datový model městské mapy obsahuje atributy: budova (půdorys), schéma budovy, detaily budovy (obrysy), jméno bloku, skupina bloku, znázornění podzemní dráhy, typ železniční dráhy, a.j.

Dalším bodem byl návrh japonské strany na matematickou presentaci 3D objektů. V této otázce nedošlo k jednoznačnému sjednocení názorů a tato část byla přesunuta na další jednání. Na závěr úterního jednání představil Mr. Hiestermann rozdíly v pohledu na standard mezi CEN-GDF a ISO-GDF.

Na jednání bylo odsouhlaseno, že „Highly dynamic temporal events“ vysoce dynamicky se měnící dočasné události nejsou předmětem standardu. „Dynamic temporal events“ dynamicky se měnící dočasné události mohou být standardem podporovány pro oblast telematických aplikačních služeb apod.

Byla řešena otázka definice výměny a aktualizace dat v případě publikování (resp. zpřístupnění) dat.

Termíny ukončení práce na úlohách jednotlivých podskupin

TG1 – 02.2005

TG2 – 02.2005

TG3 – 08.2004

TG4 – 05.2005

TG5 – 02.2005

TG6 – 10.2005 (vytvoření závěrečného návrhu standardu)

Diskuse probíhala k následujícím bodům:

- Spolupráce WG3 s výrobcí automobilového průmyslu v USA (návrh Mr. Jakubs)
- Popis aplikačního interface pro silniční plánování
- Informace o dopravní trase

Plenární jednání ISO/TC204 WG3

1. Schválení bodu jednání
2. Schválení zápisu z Nagoya
3. Zprávy jednotlivých pracovních podskupin WG 3.1, 3.2, 3.3, 3.4
4. Otázka spolupráce s TC211 (společné úlohy – aplikační interface; základní rámec lokačních služeb)
5. Ostatní. Mr. Lydon informoval, že US delegace stále spolupracuje s ADASIS Forem na specifikacích návrhů.
6. Další schůzka. Další jednání je plánováno na 11–15.10 v Číně (poté 24–28.01.2005 v USA a následně 18 – 22.4 ve Francii).

Společenské události připravené pro experty pracovní skupiny ISO TC204/WG3:

11.08. 2004, 18:15-20:15 plavba parníkem po Vltavě s obecnou diskusí o zkušenostech s využitím normy při tvorbě aplikací a s občerstvením

12.08.2004, 18:30 – 20:30 poznávací výlet autobusem (pražský hrad)

Obě akce byly vysoce hodnoceny zahraničními experty a významně přispěly k prohloubení povědomí o historii a současnosti kulturních památek v Praze. Za organizační podporu velice děkuji Ing. Rusové.

Závěrem lze říci, že konání pracovní schůzky ISO TC204/WG3 v Praze významně přispělo k rozšíření povědomí o činnosti pracovní skupiny u nás, dále významně zviditelnilo Český standardizační institut a přispělo k lepšímu povědomí mezi zahraničními experty o standardizační činnosti u nás.

Zpracoval: Ing. Jiří Plíhal
zástupce gestora TC136/WG7

Praha, 16.08.2004

Příloha: Final Draft of the Meeting Schedule /Program pracovního jednání – závěrečný upřesněný návrh/.

Date	Time	(Sub-)Working/ Task group
Monday, 09-08-2004	09.00 – 11.00	SWG 3.1 TG 5
	11.00 – 13.00	SWG 3.1 TG 2
	<u>14.00 – 18.00</u>	SWG 3.1 TG 4
Tuesday, 10-08-2004	09.00 – 11.00	SWG 3.1 TG 1
	11.00 – 13.00	SWG 3.1 TG 3
	<u>14.00 – 18.00</u>	<u>SWG 3.1 TG 2</u>
Wednesday, 11-08-2004	09.00 – 13.00	SWG3.1 TG 3
	<u>14.00 – 18.00</u>	<u>SWG 3.3 Plenary</u>
	14.00 – 18.00	SWG 3.2 Plenary
Thursday, 12-08-2004	09.00 – 13.00	SWG 3.4 Plenary
	14.00 – 18.00	SWG 3.4 Plenary
Friday, 13-08-2004	09.00 – 11.00	JTF 211-204: 204 part
	<u>11.00 – 13.00</u>	<u>SWG 3.2 Plenary</u>
	<u>14.00 – 15.00</u>	<u>SWG 3.1 Plenary</u>
	<u>15.00 – 16.00</u>	<u>WG 3 Plenary</u>

Ing.Ludmila Rusová
 TRANiS spol.s r.o.
 Slezská 103
 130 00 Praha 3

V Praze dne 2.11. 2004

WG 8

SILNIČNÍ DOPRAVNÍ DATA

Ing. Petr Mahdal

Zpráva gestora TNK 136 Dopravní telematika - WG 8 Silniční dopravní data:

Pracovní skupina WG 8 se zabývá následujícími normami:

ENV 13106 - Slovník DATEX dopravních a cestovních dat - ver.3.1.a, probíhá revize

ENV 13777 - Specifikace DATEX pro výměnu dat mezi dopravními a cestovními informačními centry - ver. 1.2.a, platnost prodloužena

prEN 13106 - Slovník DATEX dopravních a cestovních dat, připravuje se

Datové modely pro strukturu dopravních a cestovních informací DATEX, připravuje se

Účast na zasedáních: nebyla

Členové pracovní skupiny:

Ing. Petr Mahdal - gestor

Ing. Marcela Káňová Ph.D.

Ing. Bogdan Kaleta

Noví členové 2004:

Mgr. Miluše Skokanová

Ing. Simon Pilát

Noví členové byli přijati zejména jako náhrada za Ing. Káňovou, (která byla dlouhodobě na nemocenské, nyní na mateřské dovolené) pro spolupráci na rozborovém úkolu RU/0772/04 Terminologický slovník dopravní telematiky, který tvořil hlavní náplň činnosti pracovní skupiny v roce 2004.

WG 9

**VYHRAZENÉ SPOJENÍ KRÁTKÉHO
DOSAHU**

Ing. Tomáš Juřík

CROSS Zlín, s. r. o., Louky 397, 763 02 Zlín

**CEN/TC 278 / WG 9
Vyhrazené spojení krátkého dosahu**

Závěrečná zpráva gestora za rok 2004

Ve Zlíně 2.11.2004

zhotovil : Ing. Tomáš Juřík

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC, CEN/WG, ISO/TC

Hlavní zasedání k problematice CEN TC278 proběhlo 25.3. a 26.3.2004 v Kodani na plenárním zasedání konvenorů. Zde byla přednesena zpráva panem Rokitanski za WG9 – TC278 s hodnocením postupu prací. Dále to bylo plenární zasedání v Paříži dne 15.9.2004 se závěrečným shrnutím prací na komplexu 4 standardů skupiny WG9.

2. Uskutečněná zasedání národních aplikačních týmů, NAT/WG

Národní aplikační tým není ustanoven a problematika CEN/TC 278/ WG 9 je technicky sledována pouze mojí osobou.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

Již zmíněné normy prEN 12253 a prEN 13372 prošly připomínkovým řízením písemnou formou s výsledky v dokumentech N1559 a N1560 ze dne 8.1.2004 s následujícím postupem prací:

k 23.3.2004 byly obě tyto normy schváleny jako EN s výsledkem 100% hlasů pro - při zdržení se hlasování Itálie a Portugalska

tyto normy vstoupí pro všechny členy CEN v platnost 31.1.2005

dále došlo k zamítnutí nových 4 pracovních položek Multi-standard automatic dynamic debiting systems and automatic access control systems using DSRC at 5,8 GHz – Part 1 až 4 ze dne 6.7.2004;

v rámci WG9 se nyní připravuje nová pracovní položka Dedicated Short Range Communication – Physical integration with the vehicle of OBU for EFC;

4. Informace o uskutečněném připomínkování EN a převzetí EN do ČSN

U obou předkládaných norem proběhlo souhlasné stanovisko za ČSN bez připomínek.

5. Předpoklad prací v roce 2005

Za následujících předpokladů:

- že bude chválena nová pracovní položka

Ize předpokládat 1 výjezd do skupiny WG 9 v rámci Evropy. Jeden výjezd ve druhé polovině roku 2005. Náklady na tyto cesty by měly představovat cca 1 x 30.000,- Kč.

6. Předpoklad prací v plánu normalizace (převod ČSN EN a tvorba dalších předpisů)

Normy EN 12253 a EN 13372 doporučujeme převzít bez překladu – pouhým převzetím endorsementem.

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2004, doporučení, upozornění, různé

Rok 2004 završil dokončení všech 4 základních norem zajišťující interoperabilitu EFC systémů založených na bázi DSRC v rámci Evropy.

- V kombinaci s evropskou směrnicí 2004/52/ES ze dne 29.4.2004 schválenou Evropským parlamentem – nové systémy EFC budované po 1.1.2007 mají být výhradně založeny na technologiích:
  - DSRC mikrovlnná technologie
  - GNSS/CN technologie
  - neuvažuje se IR technologie!!!

- Směrnice klade důraz na interoperabilitu
- Zrovnoprávňují se technologie DSRC a GNSS/CN

Ing. Tomáš Juřík, člen WG 9 – TC 278

Dedicated short range communication**Veřejné spojení krátkého dosahu****Charakteristika WG 9:**

WG 9 se zabývá normalizací DSRC – radiových prostředků pro komunikaci na krátké vzdálenosti na frekvenci 5,8 GHz. Tyto prostředky jsou určeny pro rychlostní radiovou komunikaci vozidlo – pevný komunikační prostředek – umístěný nad nebo v blízkosti silniční komunikace. Je definována fyzická, datová a aplikační vrstva. V současnosti skupina finalizuje celkovou normativní podobu DSRC. Tento prostředek komunikace je ve své aplikační vrstvě otevřen různým dopravním úlohám – prioritní je elektronické mýtné, ale rýsují se i možnosti využití pro preferenci MHD na světelných signalizačních zařízeních, dále je to propojení on-board zařízení aut a prostředků MHD se systémy vzdálené infrastruktury.

Cílem WG 9 je poskytnout standardizované prostředí radiové komunikace, které je rezervováno výhradně pro dopravní úlohy na rezervovaném kmitočtu. Pro podobu budoucích dopravních prostředků s jejich narůstajícím stupněm elektronizace bude mít tato komunikace zásadní význam.

Anotace norem:**Počet anotovaných norem: 4**

Číslo normy:		
EN 12253		
Anglický název:		
Road transport and traffic telematics – Dedicated short-range communication – Physical Layer using Microwave at 5,8 GHz		
Český název:		
Telematika silniční dopravy a provozu – Veřejné spojení krátkého dosahu – Fyzikální vrstva mikrovlnného spojení na frekvenci 5,8 Ghz		
Počet stran:		
18		
Klíčová slova:		
Nosná frekvence, modulace, výkonový limit, polarizace, křížová modulace, přenosová rychlost		
Obsah normy:		
Tento standard definuje společný rámec komunikačního média pro užití při výměně informací mezi zařízeními na silniční komunikaci a zařízeními v dopravním prostředku		
Stav rozpracovanosti		
Norma je schválena jako EN 23.3.2004		
Termín schválení CEN:	Termín zrušení konfliktních norem	Oznámení vydání ČSN EN ve Věstníku ÚNMZ
23.3.2004		
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):		
Český překlad, případně jeho doporučení:		
Není nutný		

Dedicated short range communication**Veřejné spojení krátkého dosahu****Charakteristika WG 9:**

WG 9 se zabývá normalizací DSRC – radiových prostředků pro komunikaci na krátké vzdálenosti na frekvenci 5,8 GHz. Tyto prostředky jsou určeny pro rychlostní radiovou komunikaci vozidlo – pevný komunikační prostředek – umístěný nad nebo v blízkosti silniční komunikace. Je definována fyzická, datová a aplikační vrstva. V současnosti skupina finalizuje celkovou normativní podobu DSRC. Tento prostředek komunikace je ve své aplikační vrstvě otevřen různým dopravním úlohám – prioritní je elektronické mýtné, ale rýsují se i možnosti využití pro preferenci MHD na světelných signalizačních zařízeních, dále je to propojení on-board zařízení aut a prostředků MHD se systémy vzdálené infrastruktury.

Cílem WG 9 je poskytnout standardizované prostředí radiové komunikace, které je rezervováno výhradně pro dopravní úlohy na rezervovaném kmitočtu. Pro podobu budoucích dopravních prostředků s jejich narůstajícím stupněm elektronizace bude mít tato komunikace zásadní význam.

Anotace norem:**Počet anotovaných norem:** 4

Číslo normy:		
EN 12795		
Anglický název:		
Road transport and traffic telematics – Dedicated short-range communication (DSRC) – DSRC Data link layer: medium access and logical link control		
Český název:		
Telematika silniční dopravy a provozu – Veřejné spojení krátkého dosahu (DSRC) – DSRC datová vrstva: řízení přístupu a logiky spojení		
Počet stran:		
48		
Klíčová slova:		
adresa, příkaz, datové spojení, logické řízení spojení, datový protokol		
Obsah normy:		
Tento standard definuje aplikační vrstvu pro kterou poskytuje komunikační nástroje. Tyto nástroje jsou pak využívány jako standardní stavební prvky nových aplikací pro DSRC.		
Stav rozpracovanosti		
Norma je schválena jako EN 30.9.2002		
Termín schválení CEN:	Termín zrušení konfliktních norem	Oznámení vydání ČSN EN ve Věstníku ÚNMZ
30.9.2002		
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):		
Český překlad, případně jeho doporučení:		
Není nutný.		

Dedicated short range communication

Veřejné spojení krátkého dosahu

Charakteristika WG 9:

WG 9 se zabývá normalizací DSRC – radiových prostředků pro komunikaci na krátké vzdálenosti na frekvenci 5,8 GHz. Tyto prostředky jsou určeny pro rychlostní radiovou komunikaci vozidlo – pevný komunikační prostředek – umístěný nad nebo v blízkosti silniční komunikace. Je definována fyzická, datová a aplikační vrstva. V současnosti skupina finalizuje celkovou normativní podobu DSRC. Tento prostředek komunikace je ve své aplikační vrstvě otevřen různým dopravním úlohám – prioritní je elektronické mýtné, ale rýsuje se i možnosti využití pro preferenci MHD na světelných signalizačních zařízeních, dále je to propojení on-board zařízení aut a prostředků MHD se systémy vzdálené infrastruktury.

Cílem WG 9 je poskytnout standardizované prostředí radiové komunikace, které je rezervováno výhradně pro dopravní úlohy na rezervovaném kmitočtu. Pro podobu budoucích dopravních prostředků s jejich narůstajícím stupněm elektronizace bude mít tato komunikace zásadní význam.

Anotace norem:

Počet anotovaných norem: 4

Číslo normy:		
EN 12834		
Anglický název:		
Road transport and traffic telematics – Dedicated short-range communication (DSRC) – DSRC Application layer		
Český název:		
Telematika silniční dopravy a provozu – Veřejné spojení krátkého dosahu (DSRC) – DSRC aplikační vrstva		
Počet stran:		
46		
Klíčová slova:		
Kódování, aplikační proces, uživatelský prvek, fragmentace, atributy		
Obsah normy:		
Tento standard definuje aplikační vrstvu pro kterou poskytuje komunikační nástroje. Tyto nástroje jsou pak využívány jako standardní stavební prvky nových aplikací pro DSRC.		
Stav rozpracovanosti		
Norma je schválena jako EN 30.9.2002.		
Termín schválení CEN:	Termín zrušení konfliktních norem	Oznámení vydání ČSN EN ve Věstníku ÚNMZ
30.9.2002		
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):		
Český překlad, případně jeho doporučení:		
Není nutný.		

Dedicated short range communication

Veřejné spojení krátkého dosahu

Charakteristika WG 9:

WG 9 se zabývá normalizací DSRC – radiových prostředků pro komunikaci na krátké vzdálenosti na frekvenci 5,8 GHz. Tyto prostředky jsou určeny pro rychlostní radiovou komunikaci vozidlo – pevný komunikační prostředek – umístěný nad nebo v blízkosti silniční komunikace. Je definována fyzická, datová a aplikační vrstva. V současnosti skupina finalizuje celkovou normativní podobu DSRC. Tento prostředek komunikace je ve své aplikační vrstvě otevřen různým dopravním úlohám – prioritní je elektronické mýtné, ale rýsují se i možnosti využití pro preferenci MHD na světelných signalizačních zařízeních, dále je to propojení on-board zařízení aut a prostředků MHD se systémy vzdálené infrastruktury.

Cílem WG 9 je poskytnout standardizované prostředí radiové komunikace, které je rezervováno výhradně pro dopravní úlohy na rezervovaném kmitočtu. Pro podobu budoucích dopravních prostředků s jejich narůstajícím stupněm elektronizace bude mít tato komunikace zásadní význam.

Anotace norem:

Počet anotovaných norem: 4

Číslo normy: EN 13372		
Anglický název: Road transport and traffic telematics (RTTT) – Dedicated short-range communication – Profiles for RTTT applications		
Český název: Telematika silniční dopravy a provozu – Veřejné spojení krátkého dosahu (DSRC) – Profily DSRC pro aplikace RTTT		
Počet stran: 18		
Klíčová slova: Mobilní zařízení, fixní zařízení, downlink, uplink		
Obsah normy: Tento standard definuje DSRC mezi pevným zařízením a zařízením vozidla. Definuje parametry a veličiny užívané při komunikaci a přiřazuje jedinečný identifikátor této komunikace. Tento identifikátor je používán při navázání spojení mezi pevným a mobilním zařízením.		
Stav rozpracovanosti Norma je schválena jako EN 23.3.2004		
Termín schválení CEN: 23.3.2004	Termín zrušení konfliktních norem	Oznámení vydání ČSN EN ve Věstníku ÚNMZ
Doporučení k zavedení do ČR (jen u ENV):		
Český překlad, případně jeho doporučení: Není nutný.		

WG 10

**SILNIČNÍ VOZIDLA – ROZHRANÍ
ČLOVĚK-STROJ**

PhDr. Vlasta Rehnová

Zpráva o činnosti gestora v r. 2004

TNK 136 Dopravní telematika, WG 10 Silniční vozidla, rozhraní člověk - stroj

Gestor: PhDr. Vlasta Rehnová

Člen NAT: Ing. Tomáš Tichý

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC, CEN/WG, ISO/TC:

Činnost WG 10 na mezinárodní úrovni je realizována v úzkém kontaktu s ISO/TC 22 /SC 13/ WG 8 HMM (Human Machine Interfaces). Plenární zasedání i práce týmů na jednotlivých standardech probíhá na této platformě, informační servis byl zřízen na www.sae.org. Zasedání se konají pravidelně dvakrát do roka, jednou v Evropě, jednou v zámoří. V roce 2004 se uskutečnilo zasedání v Přízi-Suresnes ve dnech 28.-30.6. 2004 pod patronací firmy BNA. Zpráva z této cesty je přiložena. Další zasedání se uskutečnilo v japonském Shonan Village Center, USA ve dnech 25.-27.10. 2004, zde osobní účast realizována nebyla.

Členové WG 10 (ISO WG 8): Česká republika, Francie, Německo, Itálie, Nizozemsko, Švédsko, Velká Británie, Austrálie, Kanada, Japonsko, USA.

2. Uskutečněná zasedání národních aplikačních týmů, NAT/WG:

Doplnění národního aplikačního týmu je trvalým úkolem gestora, přes několik pokusů navázat opět kontakt s firmou Škoda Mladá Boleslav se nepodařilo zainteresovat výrobní sféru. Členem NAT/WG 10 se schválením TNK 136 stal Ing. Tomáš Tichý.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

CEN ISO	Obsah	Poslední akce
0027810 1 EN ISO 15005	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport information and control systems – Dialog management principles and compliance	Publikováno jako mezinárodní norma, položka je uzavřena
0027807 0 ENV ISO 15007-1	Road vehicles – Measurement of driver visual behaviour with respect to transport information and control systems – Part 1: Definitions and parameters	Publikováno jako Mezinárodní norma, položka je uzavřena
0027810 2 ENV ISO 15007-2	Road vehicles – Measurement of driver visual behaviour with respect to transport information and control systems - Part 2: Equipment and procedures	Publikováno jako Technická specifikace, položka je uzavřena
0027809 9 ENV ISO 15008	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport information and control systems – Specification and compliance procedures for visual presentation of information	Publikováno jako mezinárodní norma 03/03, položka je uzavřena
0027812 8 ENV ISO 17287	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport information and control systems – Procedure for assessing suitability for use while driving	Publikováno jako mezinárodní norma 04/03, položka je uzavřena
0027806 5 prEN ISO 15006	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport information and control systems – Specification and compliance procedures for in vehicle auditory presentations	Předpoklad publikace jako mezinárodní normy do konce roku 2003 – nesplněno kvůli připomínkám TC43, práce pokračují
0027812 7 prEN ISO 16951	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport information and control systems – Procedure for determining priority of onboard messages presented to the driver	Publikováno ISO jako technická specifikace v březnu 2004
ISO 16352	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport information and control systems – Warning systems in vehicles	
ISO	Road vehicles – Ergonomic aspects of transport	Příprava DIS do konce roku 2004

16673	information and control systems – Occlusion method to assess visual distraction due to the use of in-vehicle information and communication systems	
TF	Simulated lane change test - LCT	Odsouhlaseno pokračovat v režimu Preliminary Work Item
TF	Driver Characteristics	Přípravné práce, ustavení pracovních skupin

4. Informace o uskutečněném připomínkování EN a převzetí EN do ČSN

Připomínkování: ---

Převzetí: ----

5. Předpoklad prací v roce 2005

V r. 2005 se činnost WG 10 (ISO WG 8) soustředí na dokončení vrácených a rozpracovaných standardů, zde se předpokládá již konečné hlasování a přijetí normy. Rozpracovány jsou 2 nové položky pod ISO 16352 a 16673 a schválena dvě nová témata, která směřují spíše k formě technické specifikace -druhotná mentální zátěž řidiče při řízení vozidla (metoda LCT) a stanovení základních charakteristik řidiče pro výběr reprezentativního vzorku pro účely aplikací ověřovacích metod. Do této pracovní skupiny se Česká republika zapojí přímou spoluúčastí v řízení dílčího tématu „Jednání s účastníkem experimentu“ (předběžný název). Předpokládá se vypracování dotazníků, instrukcí, podmínek vyřazení z experimentu apod.

Úkol pro gestora: a) projednat publikování materiálů z internetových stránek www.sae.org pro potřeby TNK 136 (dosud nesplněno).

b) doplnit Národní aplikační tým členem z výrobní sféry. Pokud budou jednání se Škodou Mladá Boleslav dále neproduktivní, pokusí se gestor navázat kontakt s nově etablovanými výrobci – např. automobilka v Kolíně.

6. Předpoklad prací v plánu normalizace (převod ČSN EN a tvorba dalších předpisů)

V r. 2005 by měly být ukončeny práce na položkách 15 006 (Zvuková prezentace zpráv), pokračovat bude činnost PWI – simulace sekundární zátěže metodou LCT. Intenzivní zapojení se předpokládá v rámci TF – Charakteristiky řidiče a zapojení člena NAT do TF Integrace varovných systémů

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2004, doporučení, upozornění, různé

V roce 2004 se gestor aktivně zapojil do práce WG 10 (WG 8) účastí na zasedání ve Francii, vypracováním podkladů pro formulaci nové položky Charakteristiky řidiče a připomínkováním v procesu tvorby pracovní položky Test LCT (druhotná zátěž řidiče).

V rámci úkolu TNK 136 „Terminologický slovník“ se gestor aktivně podílel na překladu definic ze standardů a pracovních položek WG 10

Problémem zůstává účast na zasedáních, pokud se realizují v zámoří, rovněž tak účast na dílčích pracovních schůzkách k jednotlivým pracovním položkám. V tomto ohledu byl podniknut pokus o získání grantu, výsledek není zatím znám.

Přílohy: A. Cestovní zpráva ze zasedání WG 10 v Paříži - Suresnes

B. Aktualizované identifikační karty norem

V Praze dne: 3.11. 2004

PhDr. Vlasta Rehnová

WG 12

**AUTOMATICKÁ IDENTIFIKACE
VOZIDEL A NÁKLADŮ**

Ing. Petr Bureš

Fakulta dopravní ČVUT Praha
Katedra aplikované matematiky
e-mail : buress@fd.cvut.cz

CEN TC 278 WG12

Automatic Vehicle and Equipment Identification

(Automatická identifikace vozidel a nákladů)

Výroční zpráva gestora za rok 2004

autor: Ing. Petr Bureš

Praha, listopad 2004.

Tato zpráva je vypracována na základě smlouvy Fakulty dopravní ČVUT o zajišťování činnosti gestora ve smyslu předané osnovy (prezentace „POKYNY KE ZPRACOVÁNÍ ZPRÁVY GESTORŮ TNK 136 DOPRAVNÍ TELEMATIKA ZA ROK 2004“).

Název a charakteristika pracovní skupiny

Úplný název pracovní skupiny WG12 je ***Road Traffic and Transport Telematics - Automatic vehicle and equipment identification*** – v českém překladu ***Automatická identifikace vozidel a nákladů***.

WG12 se zabývá standardizací zařízení pro automatickou identifikaci vozidel a nákladů a to jak na straně přijímače (dopravního prostředku, nákladu, atd.) tak i na straně vysílače. Stanovuje technické specifikace systému, požadavky na rozhraní a datový protokol čímž umožňuje výrobcům těchto zařízení nominální interoperabilitu. Hlavním cílem je poskytnutí metody (nadmárodní a interoperabilní) automatické identifikace vozidla nebo položky zařízení pomocí normalizovaného bezdrátového spojení. Forma bezdrátového spojení byla určena u prvních norem skupiny jako DSRC (*dedicated short range communication*), multimodální standardy skupiny již nejsou závislé na konkrétní implementaci, jsou tedy otevřené pro veškeré způsoby bezdrátové komunikace. Nejnovější vývoj norem je zaměřen na tzv. ERI neboli elektronickou identifikaci registrace.

Uskutečněná zasedání CEN/TC, CEN/WG, ISO/TC

V tomto roce byla skupinou WG 12 uskutečněna tato setkání:

- 4-5. března 2004, Paříž, Francie
- 1-3. června 2004, St. Paul, Minesota
- 2-4. září 2004, Kjóto, Japonsko
- 9-10. prosince, Sophia Antipolis, France

Vzhledem ostatním pracovním povinnostem a stavu práce na jednotlivých položkách je možná aktivní účast pouze na zasedání v Sophii. Předpokládaná náplň tohoto setkání je tvorba norem ENV ISO 17264 – Intermodal Interface Specification a ENV ISO 24534 – Electronic Registration Identification část 5. Vývoj norem ERI sice pořád vede formálně Jan Vis z holandského ministerstva dopravy ale fakticky kolegy z USA.

Uskutečněná zasedání národních aplikačních týmů, NAT/WG

Národní aplikační tým se schází na pravidelných setkáních na půdě Fakulty dopravní ČVUT v Praze. Na letošních sezeních byly probírány aspekty systému automatické identifikace vzhledem k zavádění architektury inteligentních dopravních systémů na území České republiky. Dále byla probírána problematika identifikace nebezpečných nákladů – zde je třeba klást velký důraz na nepřetržité spojení dopravního prostředku s infrastrukturou a no obsah předávaných informací. Tyto problémy přímo souvisí s pracovními položkami ERI a CALM M5 diskutovanými na setkáních skupiny WG12. Mezi další velmi významné aktivity do kterých se zapojili i členové NAT patří překlad mezinárodní normy „Dopravní a cestovní informace (TTI) – Zprávy TTI předávané kódováním dopravních zpráv – Část 2: Kódy událostí a informací pro Rádiový datový systém – Kanál dopravních zpráv (RDS-TMC)“ – tato činnost byla úspěšně dokončena v červnu 2004 tím, že byl vydán český překlad této normy.

Během roku 2004 dochází k většímu propojení se skupinou „pokrádežové systémy“ kterou vede ing. Pajer. Hlavní důvod tohoto informativního propojení je podobná problematika kterou se obě skupiny zabývají (jednoznačná identifikace vozidla).

Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

Normy o automatické identifikaci existují v různých stádiích rozpracovanosti pro tři oblasti. Jednoduchá identifikace, rozšířená identifikace v multimodálním prostředí a elektronická identifikace registrace (2 normy z nichž 2. má 5 částí), v oblasti multimodální přepravy jsou identifikovány hlavně položky nákladu. Vznikající a stávající normy neřeší konkrétní problémy spojené s implementací systémů jejichž součástí je blok automatické identifikace, také je ponechána značná vůle při tvorbě OBU, výrobce si může zvolit od velmi jednoduchých a „hloupých“ zařízení na jedno použití (elektronická pečeť) až po multifunkční zařízení schopné komunikovat vícero protokoly.

- **ENV ISO 14814** systémová architektura v AVI/AEI, tvoří rámec a základ všech ostatních pracovních položek. Nyní ve stádiu FCD, nyní probíhá hlasování pro konverzi normy do stádia DIS.

- **ENV ISO 14815** datové struktury v AVI/AEI. Tato norma byla vrácena z hlasování pro převedení stádia na prEN (ekvivalent CD) s několika redakčními připomínkami. Zmíněné připomínky byly zapracovány na jednání v Kjótu.
- **ENV ISO 14816** systémová specifikace v AVI/AEI. Stejně jako u předchozí normy.
- **prENV ISO 17261** systémová architektura v AVI/AEI, tato norma prošla hlasováním na převedení do stádia CD (TS). Komentáře z tohoto hlasování byly zapracovány ja jednání v Kjótu.
- **prENV ISO 17262** datové struktury v AVI/AEI. Tento standard byl přijat 25.10.2002. Veškeré komentáře byly zapracovány do normy. Příští rok dojde ke změně stádia z ENV TS na EN.
- **prENV ISO 17263** Tento standard byl přijat 25.10.2002. Veškeré komentáře byly zapracovány do normy. Příští rok dojde ke změně stádia z ENV TS na EN.
- **prENV ISO 17264** systémové rozhraní v AVI/AEI. Draft této normy je k dispozici. Zpoždění kvůli problémům se standardizací v DSRC. Vzhledem k nově vznikající položce ERI doporučuje skupina posunout termín stádia CD32 této normy na 2005. Tato žádost byla akceptována a je zaprotokolována v dokumentu N1474
- **prENV ISO 24534** ERI identifikace elektronické registrace v AVI/AEI. Pod vedením CEN byl tento dokument rozdělen do 4 částí. První 2 části obdržel ke komentování Jelte Dijkstra z CENU, ISO obdrží tyto dokumenty v zápětí. Části 3 a 4 jsou ještě rozpracované. Na jednání v Kjótu bylo rozhodnuto aby se 4. (Zabezpečená komunikace) část rozdělila na další dvě tedy 4. (Secure Application Layer Using Asymmetric Techniques') a 5. (Secure Application Layer Using Symmetric Techniques'). jednotlivé části normy jsou následující (názvy ještě nemají český ekvivalent):
  - **Part 1 – ERI Architecture**
  - **Part 2 – ERI Operational Requirements**
  - **Part 3 – ERI Vehicle Data**
  - **Part 4 – Secure Application Layer Using Asymmetric Techniques**
  - **Part 5 – Secure Application Layer Using Symmetric Techniques**

- **ISO 24535** – Základní zařízení ERI. Tato položka je potřeba z důvodu rychlého zavedení standardu do „života“, na tento standard totiž čekají telematické projekty v několika zemích. Tato norma je vedena pouze pod ISO, draft této normy byl odeslán do ISO ke komentování a hlasování o změně stádia (CD ballot)

Stav pracovních položek

Pro informaci o stavu pracovních položek vkládám tabulku stádií jednotlivých norem , tak jak byla připravena konvenorem skupiny panem Knutem Evensonem.

Reference Number	TITLE	CURRENT ISO STAGE	NEXT ISO STAGE	CURRENT CEN STAGE	NEXT CEN STAGE	Comment
ENV ISO 14814	Architecture	Approved TR2:	Update to IS: 04/03	Approved ENV 1996	Update to EN: 04/03	Ready for vote
ENV ISO 14815	System Specification	Approved TS: 2000	Update to IS: 04/03	Approved ENV 1999	ENV enquiry deadline: 04/03	Ready for vote
ENV ISO 14816	Numbering and Data Structures	Approved TS: 2000	Update to IS: 04/03	Approved ENV 1999	ENV enquiry deadline: 04/03	Ready for vote
ENV ISO 17261	Intermodal Goods Transport – Architecture	CD: 09/00	DIS: 04/03	Stage 32: 09/00	Stage 40: 04/03	Ready for vote
ENV ISO 17262	Intermodal Goods Transport - Numbering and Data Structures	TS: 25/10 2002	IS: 2005	TS: 25/10 2002	EN: 2005?	Adopted
ENV ISO 17263	Intermodal Goods Transport - System Parameters	TS: 25/10 2002	IS: 2005	TS: 25/10 2002	EN: 2005?	Adopted
ENV ISO 17264	Intermodal Goods Transport – Interfaces	WD:	CD: 06 2005	Stage 20	Stage 32: 06 2005	Waiting for 24534
ENV ISO 24534	Electronic Registration Identification (ERI) for vehicles	PWI/WD: 06/02	CD: 06/03	Stage 20 06/02	Stage 32: 06/03	Active in WG
ENV ISO xxxxx	Basic Electronic Registration Identification (ERI)	PWI/WD:	CD:	Stage 20:	Stage 32:	Being started

Informace o uskutečněném připomínkování EN a převzetí EN do ČSN

V tomto roce byla uskutečněna následující připomínkování, vzhledem k dobré situaci a komunikace ve skupině, nebyly vyjádřeny žádné připomínky:

- prCEN ISO/TS 17261 **Automatická identifikace vozidel a zařízení – Koncepce a terminologie AVI/AEI intermodální přepravy zboží (nákladů)**
- ISO/DIS 14816 **Automatická identifikace vozidel a nákladů – Struktury číslování a dat a**
- ISO/DIS 14815 **Automatická identifikace vozidel a nákladů – Systémová specifikace.**

Předpoklad prací v roce 2005

V roce 2005 se očekává dokončení částí 3-5 normy **prENV ISO 24534** a úprava stávajících dle připomínek které budou k dispozici. Mezi plánovaná zasedání patří:

- Březen 1-3, 2005 – Cancun, Mexico
- Červen 15-17, 2005 – Nagoya, Japan
- Září, 2005 – Lisbon/Estoril, Portugal

Zhodnocení vlastní účasti na zasedání WG

Jednání skupiny v Sofii považují za přínosné pro orientaci v současných normách, které skupina zpracovává. Vzhledem k tomu, že jednání ještě neproběhlo nemohu poskytnout bližší informace. Aktivní účast na zasedáních umožňuje přítomným přímo ovlivňovat budoucí obsah standardů – což zaručuje (alespoň částečně), že nevzniknou žádné problémy při jejich povinném zavádění do soustavy norem ČSN.

Přínosy z účasti jsou jednoznačně pozitivní. Aktivní podíl na tvorbě evropských (a často následně i světových) norem je podnětem pro perspektivní a koncepční práci na rozvoji telematiky a de facto zprostředkovaně i celé silniční dopravní infrastruktury.

Jinak z hlediska soustavy ČSN považují účast na jednáních za "povinnou". (Harmonizace norem a zákonů, globalizační charakter dopravy a spojů)

Předpoklady činnosti gestora v roce 2005

Nové položky pracovní skupiny WG 12 budou zajisté vyžadovat vyšší nasazení a účast na mezinárodních setkáních skupiny, proto by jsem tímto chtěl apelovat na vedoucího gestora aby zvážil možnost účasti gestora na zámořských zasedáních.

Přílohy

- Výtah z komunikace mezi členy skupiny
- Prezentace pracovních položek skupiny na setkání skupiny
- Informační katry standardů

WG 13

ARCHITEKTURA SYSTÉMŮ

Ing. Ivan Fencel, Ph.D.

WG13 - Architecture - Architektura systémů

Cílem WG13 je poskytovat služby TC 278 a jeho pracovním skupinám. Hlavními aktivitami WG13 jsou koordinace, pojmové modelování a sladění vstupních údajů od všech pracovních skupin TC 278. Výbor byl založen v roce 1991. Specifickým úkolem pracovní skupiny je poskytnout výboru TC278 referenční model koncepční architektury, představující strukturu a vzájemné vztahy v sektoru. Dále pak za pomoci glosářů a slovníků poskytnout příslušné definice pro terminologii užívanou v dané oblasti. Podporuje tedy celkový cíl TC 278 – kterým je :

Standardizace v oblasti telematiky aplikovaná v silniční dopravě a přepravě včetně součástí, které vyžadují harmonizaci s ohledem na multimodální provoz v případě jiných druhů dopravy. CEN TC278 podporuje :

- identifikaci vozidel, kontejnerů, vagónů a zboží
- komunikaci mezi vozidlem a infrastrukturou
- komunikaci mezi vozidly
- komunikaci mezi řidiči jako součást ITS aplikace
- řízení dopravy a parkování
- výběr mýtného
- řízení veřejné dopravy
- uživatelské informace

Obecným cílem je maximalizace vzájemné funkčnosti systémů a omezení zbytečných nákladů, duplicitě systémů.

Průběh prací a činnosti ve WG13 v roce 2004

Oficiální stránky CEN TC278, kde lze nalézt aktuální informace o TC278 a jeho WG, provozuje Nizozemský normalizační institut na adrese : <http://www.nni.nl/cen278/>

Gestorem mezinárodní pracovní skupiny WG13 ITS Architecture je :

R. K. Williams

Senior Consultant

CSI

1 Brearley Hall

Halifax W Yorks

HX 6HS

England

Phone: +44 1422-883882

Fax: +44 1422-883882

E-mail: bw_csi@compuserve.com

WG13 silně kooperuje se subkomisí ISO TC204 WG1 SG7. Tato skupina byla pověřena také koordinovat činnost evropských WG se systémem ISO.

ISO/TC 204 je partnerem CEN/TC 278 v ISO, odpovědným za mezinárodní standardizaci informačních, komunikačních a řídicích systémů v oblasti pozemní dopravy v intra a extravilánu včetně multimodálních aspektů, cestovních informací, řízení dopravy, veřejné i soukromé dopravy a záchranných systémů v oblasti dopravně informačních a řídicích systémů.

ISO/TC 204 také koordinuje pracovní program ISO s ohledem na postup prací stávajících mezinárodních organizací zodpovědných za standardizaci.

Vedoucím evropské podskupiny SG7 pro regionální koordinaci je Mr. Richard Bossom (Richard.Bossom@poole.siemens.co.uk). Skupina pracuje velmi aktivně a aktuální informace lze nalézt na adrese http://forums.sae.org/access/dispatch.cgi/TC204W1_pf. Zde je možné nalézt základní údaje o WG1/WG13 a příp. i další materiály.

1. Účast na zasedáních WG v roce 2004

Zasedání WG13 se střídavě konají zemích Severní Ameriky, popř. v Austrálii, Japonsku nebo v Evropě. Tento rok se uskutečnilo zasedání v New Orleans (USA, leden 04), v Naře (Japonsko, květen 04) a v říjnu v Maconu (Francie).

Zasedání v New Orleans a v Maconu se zúčastnil také český zástupce Ing. Fencel. Obou mimoevropských zasedání se Ing. Ivan Fencel z finančních důvodů bohužel neúčastnil, ale podařilo se zajistit soukromé finanční prostředky na částečné pokrytí účasti na lednovém pracovním zasedání v New Orleans. Zprávy z obou zasedání (New Orleans, Macon) jsou přílohou této zprávy za rok 2004.

2. Zasedání NAT/WG13 v roce 2004

V roce 2004 se uskutečnilo jedno zasedání NAT. Jeho členy jsou Ing. Fencel - vedoucí NAT WG13 a Ing. Miloslav Věžník - zástupce vedoucího NAT WG13. Tým je doplněn od září 2003 o nového pracovníka sekce S31 Ing. Evu Gelovou. Jednání se uskutečnilo 10.2.2004 na CDV v Brně. Projednávalo se rozšíření NAT o další členy v roce 2004 (zájem o účast v průběhu roku 2004 projevil Prof. P. Příbyl). Dále byla uskutečněna krátká pracovní setkání, vždy po jednání TNK 136, aby byly řešeny aktuální úkoly. Tak jako v předchozích letech i letos byly soustavně navazovány pracovní kontakty se zástupci organizací působících v sektoru dopravy a navíc také ve výzkumu. Výměna informací týkajících se práce WG13 probíhala s členy řešitelského týmu projektu VaV "Inteligentní dopravní systémy v podmínkách dopravně-telekomunikačního prostředí ČR". Tento projekt MDS se zabývá architekturou ITS v ČR. Nově vydávané normy budou členy WG13 anotovány v závislosti na jejich zasílání CENem do ČR, kdy po jejich obdržení bude provedena jejich anotace. Normy vydané v rámci ISO nebyly v CENU zatím vytisknuty. Důležitou oblastí činnosti v roce 2004 byla příprava glosáře ITS, na které se podíleli členové národního aplikačního týmu.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

Během pracovního setkání v New Orleans a v Maconu byly projednány termíny publikování jednotlivých norem v ISO (resp. v CENU). Jednotlivé termíny jsou uvedeny v posledním sloupci následující tabulky (ISO). V současné době je vyvíjena snaha o získání publikovaných norem nebo norem připravených k publikování v elektronické podobě, aby byl zkrácen čas pro jejich zpracování v České republice.

14811	Glossary of Standard Terminologies for Reference Models, Architectures And Taxonomy in TICS Sector	Začleněno do položky 14 813-5
ENV 14812	Transport Information and Control Systems (TICS)- Glossary of standard terminologies for TICS	schválena 17.9.1999, připravena k publikování, významné úpravy v roce 2002 – probíhá hlasování
14813 – 1	TICS-Reference model architecture for the TICS sector, Part1: TICS Fundamental services	ISO publikováno 7.2000
14813 – 2	TICS-Reference model architecture for the TICS sector, Part2: Core TICS reference architecture	ISO – publikováno

14813 – 3	TICS-Reference model architecture for the TICS sector, Part3: Example elaboration	ISO – publikováno
14813 – 4	TICS-Reference model architecture for the TICS sector, Part4: Reference model tutorial	ISO - publikováno
14813 – 5	TICS-Reference model architecture for the TICS sector, Part5: Requirements for architecture description in TICS standards	ISO - publikováno 7.2000
14813 – 6	TICS-Reference model architecture for the TICS sector, Part6: Data presentation in ASN.1	ISO - publikováno
14817	TICS-Data modelling for TICS: - Data registry requirements - Data dictionary documentation requirements - Data message documentation requirements	připomínkováno, publikování pozdrženo

4. Připomínkování a převzetí EN do ČSN

Dosud byly cestou Silmosu zaslány k připomínkám dvě normy – 14813-5 a 14813-6 (rok 1998) a jejich anotace byly součástí závěrečné zprávy v roce 2002. Standardy 14813 jsou již publikovány prostřednictvím ISO. Očekává se vydání i v CENU.

Standard 14 817 byl přeložen v loňském roce do češtiny, i když je teprve v ISO připomínkovan. Na základě této normy je zpracovávána část projektu ITS architektury v ČR, případně i další materiály (TP). Jedná se zejména o oblast datových registrů. Řešení této specifické oblasti probíhá na CDV v sekci S31 – Dopravní telematika. Výsledky práce byly začleněny do výše uvedeného projektu (ITS architektura ČR – projekt VaV MD ČR). Informace o výsledcích řešení postupu prací byly zveřejněny Ing. I. Fenclem na konferencích ITS v Budapešti (Maďarsko, květen 2004) a v Nagoji (Japonsko, říjen 2004).

Pro následující období se očekává zpracovávání dalších položek, jejichž seznam byl schválen na plenárním zasedání ISO v Londýně v květnu l.r. Jedná se především o standardy, které se zabývají uplatněním jazyka UML/XML/ASN.1 a protokolu CORBA v oblasti TTI. Je ovšem otázkou, které položky budou v budoucnu akceptovány pro řešení rozhodnutím CENU.

Převzaté ČSN EN v roce 2004

Dosud nebyla v ČR převzata žádná norma.

Zhodnocení přínosů, rizik a následných opatření vyplývajících z přejímání EN do ČSN

a) Z hlediska ČSN

Význam této skupiny norem je z hlediska definice formy dalších navazujících norem, jejich porovnatelnosti a vzájemné propojitelnosti v jednotlivých oblastech zcela zásadní. Je třeba prověřit možné vazby na obdobné koncepční normy popř. jejich možné využití např. v oblasti elektrotechniky.

b) Z hlediska převzetí EN průmyslovou a výrobní sférou

Normy nepředstavují základní materiály pro koncové uživatele ITS aplikací. Z hlediska referenčních vazeb však budou normy využívány i zde.

5. Plán činnosti gestora v roce 2005

Předpokládaná setkání WG

Vzhledem ke konání pracovních setkání částečně i mimo Evropu, předpokládáme z finančních důvodů účast na cca 1-2 setkáních celkově, z toho na jednom, které bude uspořádáno v Evropě a popř. na jednom mimo Evropu. První setkání v roce 2005 se uskuteční v lednu v Austrálii, další pak zřejmě v Evropě, popř. v některé asijské zemi, a to v závislosti na dohodě zúčastněných expertů na následujících pracovních jednáních WG13.

Předpokládaný počet zasedání

Předpoklad účasti na jednom zasedání WG v Evropě a popř. na jednom zasedání mimo Evropu. Termín konání dalšího, resp. dalších pracovních schůzek WG13 bude upřesněn počátkem roku 2005, nejspíše při jednání v Austrálii.

6. Rozsah EN plánovaných ke schválení a převzetí do ČSN v r. 2004

V roce 2004 došlo k předložení dalších norem, tak jak je uvedeno v tabulce. K těmto normám bude v závěru roku 2004 připravena anotace a současně bude v rámci NAT WG13 přijato rozhodnutí o doporučení v otázce jejich převzetí. Vše ovšem závisí na přístupu k výše uvedeným pracovním položkám v CENU.

7. Aktivity v oblasti architektury ITS v ČR

Vzhledem k zapojení CDV do řešení projektu VaV MDS, jehož cílem je vznik národní architektury ITS, je velmi důležité aktivní zapojení do standardizačního procesu v oblasti ITS. Vedoucí NAT bude usilovat o zapojení řešitelů a jejich spolupracovníků do standardizačního procesu v ČR i mimo okruh spoluřešitelů projektu ITS architektura v ČR. Současně bude CDV také spolupracovat na této problematice v rámci mezinárodních projektů (např. 6. RP EU pro VaV).

CDV se aktivně zasazuje o zavádění výsledků standardizačního procesu do praxe. Jedná se zejména o oblast datových registrů (DR – viz výše), kdy pracovníci CDV plně využívají získaných poznatků, mj. i z práce mezinárodní standardizační skupiny, a to právě v projektu MD ČR, zkráceně nazývaný ITS architektura ČR. Obdobné práce v oblasti DR probíhají v Austrálii (webově orientovaná aplikace) a také v USA.

Pro další přejímání norem dopravní telematiky v ČR, nejen v oblasti WG13, bude tedy velmi důležité vytvoření národní architektury ITS. Metoda tvorby národní architektury umožňuje postupně upřesnit a stanovit priority pro další práci v přejímání norem CEN/ISO a jejich implementaci do prostředí v ČR.

Protože jsme si vědomi důležitosti celého procesu standardizace, máme záměr pokračovat ve finanční podpoře této činnosti i v roce 2005 a prohloubit časové možnosti pro ještě další rozšíření mezinárodních i domácích aktivit, které jsou s touto činností spojeny.

V Brně 27/10/2004

Ing.Ivan Fencel, Ph.D.

WG 14

**POKRÁDEŽOVÉ SYSTÉMY PRO
NAVRACENÍ ODCIZENÝCH VOZIDEL**

Ing. Martin Pajer

Zpráva o činnosti pracovní skupiny CEN/TC278/WG14 v roce 2004

Název pracovní skupiny:

After theft systems for vehicle recovery

Používaný český název:

Pokrádežové systémy pro navrácení odcizených vozidel

1. Uskutečněná zasedání CEN/TC, CEN/WG

Pracovní skupina CEN/TC278/WG14 se v roce 2004 sešla jen jednou – 29.1.2004 v nizozemském Haagu. Tohoto plenárního zasedání se gestor WG14 bohužel nemohl zúčastnit. Plenární zasedání odsouhlasilo následující postup:

- a) dopracované návrhy 5-ti norem odsouhlasené plenárním zasedáním CEN/TC278/WG14 nebyly včas dokončeny před zasedáním CEN v listopadu 2003 v Lisabonu a měly by být cestou CEN rozeslány k oficiálnímu připomínkování všem členským zemím CEN ještě před příštím zasedáním CEN, které se bude konat v březnu 2004. Tímto bude prakticky ukončena činnost nad těmito dokumenty v rámci pracovní skupiny CEN/TC278/WG14
- b) vedoucí pro pracovní položku WI 14.8, pan T. Koopmans (NL), by měl členům pracovní skupiny CEN/TC278/WG14 předložit návrh normy během 3. čtvrtletí 2004.
- c) Evropské orgány pro boj s organizovaným zločinem v oblasti krádeží motorových vozidel v rámci EUROPOLu považují činnost pracovní skupiny CEN/TC278/WG14 za velmi důležitou, což potvrzuje i zakotvení výsledků činnosti WG14 a jejich doporučení do dokumentu EUROPOLu ENFOPOL122. EUROPOL byl zároveň jedním z organizátorů tohoto plenárního zasedání.

2. Uskutečněná zasedání subkomisí TNK 51 a NAT/TC, NAT/WG

Činnost pracovní skupiny CEN/TC278/WG14 byla v období ledna – října 2004 směřována do oblasti úpravy a připomínkování dokumentů zaslaných začátkem roku tak, aby odpovídaly standardům CEN. Po finalizaci dokumentů a jejich opětovném rozeslání členům CEN/TC278/WG14 gestor WG14 informoval o nových skutečnostech členy NAT/WG14 i širší odbornou veřejnost na těchto akcích:

Zástupci pojišťoven a ČAP	31.5.2004
Zástupci MV a PČR (Plánovaná akce)	19.11.2004

Spolupracující subjekty v NAT/WG14 v ČR k 31.10. 2004:

mjr. Vladimír Fišer	Policejní prezidium PČR
mjr. Čestmír Souček	Interpol Praha
Ing. Šachlová	Ředitelství silnic a dálnic ČR
Ing. Bartoň	SPEL, spol. s r.o.
Jiří Svítek	ŠKODA Auto, a.a.s.
Ing. Miroslav Urban	ČAP
Ing. Jiří Dufek	CONSTRUCT A & D PLUS, s.r.o.

Úseky pojištění motorových vozidel:

Kooperativa pojišťovna, a.s.
Allianz pojišťovna, a.s.
Generali pojišťovna, a.s.
Česká pojišťovna, a.s.
ČSOB pojišťovna, a.s.
Uniq pojišťovna, a.s.
ad.

Leasingové společnosti:

ČSOB leasing, a.s.
ŠKOFIN, s.r.o.
CCB leasing, a.s.
ESSOX leasing, a.s.
ad.

3. Pokrok ve schválených a zpracovaných EN

- **WI 14.3 - PrENVxxxx-2 (CEN/TS 00278095) - Common status message elements** - Tým vytvořen na 7. Plenárním zasedání v Paříži. Na 8. plenární zasedání v Praze vedoucí týmu předložil návrh zpracovávané problematiky. V 01/2001 byl ustaven pracovní tým cca 8 odborníků a začal zpracovávat vstupní podklady pro vytvoření normy za úzké spolupráce se třemi dalšími pracovními týmy. Před 9. plenárním zasedání konaném 14.10.2002 byla tato pracovní položka znovu revidována. V průběhu roku 2003 byla norma 2x revidována a byly do ní zapracovány poslední připomínky týkající se sjednocení používaného názvosloví s ostatními pracovními týmy zpracovávajícími další pracovní položky a formální požadavky vztahující se na dokumenty CEN. Finální znění normy bylo předloženo a odsouhlaseno na plenárním zasedání CEN/TC278/WG14 29.1.2004 v Haagu. Poté bylo cestou CEN rozesláno všem členským státům CEN k oficiálnímu připomínkování dokumentu. Česká strana cestou ČSNI dokument odeslala připomínky k dokumentu dne 7.5.2004.
- **WI 14.4 - PrENVxxxx-3 (CEN/TS 00278096) - Short range interface/system requirements** - Tým vytvořen na 7. Plenárním zasedání v Paříži. Na 8. plenární zasedání v Praze vedoucí týmu předložil návrh zpracovávané problematiky. V dubnu 2001 byl ustaven pracovní tým cca 10 odborníků který se sešel na svém dvoudenním jednání 29.-30.5.2001. Gestor WG14 byl požádán o účast na práci tohoto týmu a zástupce gestora Ing. Vlastimil FRIČ se nejen zúčastnil pracovního setkání týmu ale i dále se podílel na jeho práci. Pracovní tým definoval podmínky pro vznik normy (oblast zájmu normy, vazby na již vzniklé normy a vazby na další pracovní skupiny v CEN i ISO). Činnost týmu byla rozdělena ještě do tří užších podoblastí. V rámci CEN/TC278/WG14 byla vytvořena úzká vazba s pracovním týmem WG 14.5. Před 9. plenárním zasedání konaném 14.10.2002 byla tato pracovní položka znovu revidována. V průběhu roku 2003 byla norma 2x revidována a byly do ní zapracovány poslední připomínky týkající se sjednocení používaného názvosloví s ostatními pracovními týmy zpracovávajícími další pracovní položky a formální požadavky vztahující se na dokumenty CEN. Finální znění normy bylo předloženo a odsouhlaseno na plenárním zasedání CEN/TC278/WG14 29.1.2004 v Haagu. Poté bylo cestou CEN rozesláno všem členským státům CEN k oficiálnímu

připomínkování dokumentu. Česká strana cestou ČSNi dokument odeslala připomínky k dokumentu dne 7.5.2004.

- **WI 14.5 - PrENVxxxx-4 (CEN/TS 00278097) - Long range interface/system requirements** - Tým vytvořen na 7. Plenárním zasedání v Paříži. Na 8. plenární zasedání v Praze vedoucí týmu předložil návrh zpracovávané problematiky. V 01/2001 byl ustaven pracovní tým cca 8 odborníků a začal zpracovávat vstupní podklady pro vytvoření normy za úzké spolupráce se třemi dalšími pracovními týmy. Před 9. plenárním zasedání konaném 14.10.2002 byla tato pracovní položka znovu revidována. V průběhu roku 2003 byla norma 2x revidována a byly do ní zapracovány poslední připomínky týkající se sjednocení používaného názvosloví s ostatními pracovními týmy zpracovávajícími další pracovní položky a formální požadavky vztahující se na dokumenty CEN. Finální znění normy bylo předloženo a odsouhlaseno na plenárním zasedání CEN/TC278/WG14 29.1.2004 v Haagu. Poté bylo cestou CEN rozesláno všem členským státům CEN k oficiálnímu připomínkování dokumentu. Česká strana cestou ČSNi dokument odeslala připomínky k dokumentu dne 7.5.2004.
- **WI 14.6 - PrENVxxxx-5 (CEN/TS 00278146) - Messaging interface** - Tým byl vytvořen na 7. Plenárním zasedání v Paříži a na 8. plenární zasedání v Praze byl již plénu předložen návrhem normy vypracovaným týmem WG 14.6. Samotný dokument byl s velkým zpožděním rozeslán všem účastníkům cestou sekretáře naší skupiny až v dubnu 2001. Před 9. plenárním zasedání konaném 14.10.2002 byla tato pracovní položka znovu revidována. V průběhu roku 2003 byla norma 2x revidována a byly do ní zapracovány poslední připomínky týkající se sjednocení používaného názvosloví s ostatními pracovními týmy zpracovávajícími další pracovní položky a formální požadavky vztahující se na dokumenty CEN. Finální znění normy bylo předloženo a odsouhlaseno na plenárním zasedání CEN/TC278/WG14 29.1.2004 v Haagu. Poté bylo cestou CEN rozesláno všem členským státům CEN k oficiálnímu připomínkování dokumentu. Česká strana cestou ČSNi dokument odeslala připomínky k dokumentu dne 7.5.2004.
- **WI 14.7 - PrENVxxxx-1 (CEN/TS 00278166) – Reference architecture & terminology** - pracovní tým zpracovával danou problematiku déle než 3 roky a svoji činnost prakticky ukončil po 8. plenární zasedání v Praze (11/2000), kde plénum odsouhlasilo poslední drobné úpravy jím navrhované zprávy a odsouhlasilo vytvoření konečné verze této interní technické zprávy (ITR) –původně zpracovávalo jako pracovní položka **WI 14.1**. ITR byla upravena dle přijatých připomínek a v 02/2001 rozeslána všem účastníkům ve formě závěrečného znění k poslednímu připomínkování. Před 9. plenárním zasedání konaném 14.10.2002 byla tato interní technická zpráva znovu revidována a pro svoji důležitost jako výchozího materiálu pro všechny pracovní týmy, které vypracovávají příslušné normy (WI 14.3, WI 14.4, WI 14.5 a WI 14.6) bylo plénum odsouhlaseno doporučit CEN/TC278 dovést tuto interní technickou zprávu do úrovně normy. K tomuto účelu bylo v březnu 2003 odsouhlaseno CEN/TC278 otevřít novou pracovní položku **WI 14.7 - Reference architecture & terminology**, která by se měla stát normou. V roce 2003 byla položka WI 14.1 představující pouze ITR přetransformována do požadavků platných pro normy přijímané v rámci CEN, byla 2x revidována a byly do ní zapracovány poslední připomínky týkající se sjednocení používaného názvosloví s ostatními pracovními týmy zpracovávajícími další pracovní položky a formální požadavky vztahující se na dokumenty CEN. Finální znění normy bylo předloženo a odsouhlaseno na plenárním zasedání CEN/TC278/WG14 29.1.2004 v Haagu. Poté bylo cestou CEN rozesláno všem členským státům CEN k oficiálnímu připomínkování dokumentu. Česká strana cestou ČSNi dokument odeslala připomínky k dokumentu dne 7.5.2004.
- **WI 14.8 - Testing procedures** - mělo by se jednat o krátký cca 10-ti stránkový dokument definující principy testování pokrývacích systémů. Na jednání konvenorů CEN/TC278 bylo v březnu 2003 oficiálně odsouhlaseno otevření této nové pracovní položky. Přestože se jedná o dodatečnou práci naší skupiny a základní podmínkou otevření této položky mělo být nezpomalení práce na dokončení všech ostatních výše uvedených položek. Na plenárním zasedání CEN/TC278/WG14 29.1.2004 v Haagu byl zvolen vedoucí pracovního týmu, který započal zpracovávat návrh této normy a přestože první dokument měl být předložen během 3. čtvrtletí 2004 do současné doby nebyl předložen žádný koncept této normy.

4. Informace o uskutečněném připomínkování a převzetí EN do ČSN

V roce 2004 se v rámci činnosti WG14 připomínkovaly oficiální cestou ČSNÍ dokumenty:

- **WI 14.3 - PrENVxxxx-2 (CEN/TS 00278095) - Common status message elements**
- **WI 14.4 - PrENVxxxx-3 (CEN/TS 00278096) - Short range interface/system requirements**
- **WI 14.5 - PrENVxxxx-4 (CEN/TS 00278097) - Long range interface/system requirements**
- **WI 14.6 - PrENVxxxx-5 (CEN/TS 00278146) - Messaging interface**
- **WI 14.7 - PrENVxxxx-1 (CEN/TS 00278166) – Reference architecture & terminology**

Připomínkování odešlo dne 7.5.2004 z ČSNÍ na CEN

5. Předpoklad prací v roce 2005

V roce 2005 podle obdržených informací od konvenora CEN/TC278/WG14 je plánováno zorganizování jedno plenární zasedání v některé evropské zemi. Jednání by mělo proběhnout k zapracování připomínek do znění navrhovaných norem a k odsouhlasení textu nové pracovní položky testovacích procedur pokrádežových systémů (pracovní položka WI 14.8). Předpokládané náklady by neměly převýšit 25.000,- Kč.

NAT/WG14 by se měl v příštím roce sejít minimálně 1x k diskusi a k připomínkování návrhu testovacích procedur pokrádežových systémů (pracovní položka WI 14.8)

V roce 2004 bude nezbytné ještě jednou připomínkovat znění 5 návrhů norem (pracovní položky WI 14.3, WI 14.4, WI 14.5, WI 14.6 a WI 14.7)

6. Předpoklad prací v plánu normalizace (převod ČSN EN a tvorba dalších předpisů)

Podle harmonogramu činností a postupu při přijímání norem nebude v roce 2005 v naší pracovní skupině přijímána žádná norma.

7. Celkové zhodnocení činnosti za rok 2004, doporučení, upozornění, různé

V roce 2005 bude činnost pracovní skupiny WG14 kopírovat činnost v roce 2004 a bude se převážně soustředit do redakční činnosti nad normami. Tento rok by měl být závěrečným rokem při přijímání 5-ti norem v naší pracovní skupině (pracovní položky WI 14.3, WI 14.4, WI 14.5, WI 14.6 a WI 14.7). Zároveň začne práce při připomínkování nové normy WI 14.8

Gestor WG14 považuje za důležité upozornit na budoucí nutnost překladu normy WI 14.6, která specifikuje doporučení pro výměnu informací mezi privátními provozovateli a státní správou a to nejen v podmínkách jednoho státu, ale z hlediska mezinárodní výměny informací.

Přílohy:

A. Anotace pracovní skupiny CEN/TC278/WG14 a jejích norem

Gestor WG14
Ing Martin PAJER

V Praze dne 30.10.2003